

Ελευθερόπολις

ΤΡΙΜΗΝΗ ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ ΤΩΝ ΑΡΜΕΝΩΝ ΑΠΟΚΟΡΩΝΟΥ ΧΑΝΙΩΝ

ΧΡΟΝΟΣ 8ος, ΦΥΛΛΟ 31ο, ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ, ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ, ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2003, ΤΙΜΗ 0,01 ΕΥΡΩ, ΣΟΥΛΙΟΥ 124 ΤΚ 173 42 ΑΘΗΝΑ

Εγκαίνια των νέων γραφείων του συλλόγου

ΣΤΙΣ 18 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 2004 στις 11.00 π.μ. θα εγκαινιασθεί το νέο γραφείο του συλλόγου που βρίσκεται στην οδό Αριστείδου 8, στην πλατεία Κλαυθμώνος.

Με την ευκαιρία θα κόψουμε τη Πρωτοχρονιάτικη πίτα του Συλλόγου, θα πούμε τις ιστορίες και της αναμνήσεις από το χωριό, και θα πιούμε ένα κρασί. Στην εκδήλωση είναι προσκεκλημένοι όλοι οι Αρμενιοί, οι φίλοι τους και οι φίλοι του χωριού μας.

Ο χορός του Συλλόγου μας

ΤΗΝ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 20 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 2004 στις 9.30 το βράδυ, έχουμε τον ετήσιο χορό του Συλλόγου μας που θα γίνει στο κρητικό κέντρο "ΟΜΑΛΟΣ", Θηβών 283, μεταξύ Ιεράς Οδού και Πέτρου Ράλλη, Αιγάλεω, τηλ. 210-56.21.642.

Περισσότερες πληροφορίες:

Τσακίρακις Γιάννης (210-99.16.613)

Τσιτσιρίδη Ελένη (210-83.13.630)

Βαγιωνάκης Γιάννης (210-49.00.388).

Με την ευκαιρία των εορτών των Χριστουγέννων και της Πρωτοχρονιάς το Διοικητικό Συμβούλιο του Συλλόγου, απευθύνει σε όλους τους Αρμενιανούς όπου και αν βρίσκονται θερμές ευχές για υγεία, χαρά και προκοπή.
Καλά Χριστούγεννα και ευτυχισμένος ο νέος Χρόνος 2004

Στο χωριό μας βρέθηκαν στις 15 Νοέμβρη, πηγαίνοντας προς τις Βρυξες, ο συγχωριανός μας Υπουργός Οικονομίας και Οικονομικών Νίκος Χριστοδουλάκης και ο Υπουργός Εσωτερικών Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης Κώστας Σκανδαλίδης.
Ρεπορτάζ στη σελ. 3.

Ο δρόμος για τη φάτνη

Την ταπεινότερη γωνιά της γης,
τη φάτνη των αλόγων,
η ανθρώπινη ματιά
του θείου βρέφους,
πρωταντικρίζοντας,
την άγιασε.

Σκάλα η αγάπη Του
που ένωσε γη και ουρανό.

Στην ταπεινότερη γωνιά της γης,
τη φάτνη των αλόγων,
τα ζωντανά χαρούμενα απορούν
ποιος να 'διώξε την παγωνιά
κι έφερε καταχείμωνο
μια ζεστασιά ηλιοφώτιστη.

Και τα πουλιά σιγήσανε
και αφουγκράζονται γλυκά
ένα τραγούδι αλλιώτικο,
πρωτάκουστο και μαγικό
που, απ' αγγέλων στόματα,
γεμίζει τον αιθέρα.

Και συ ψυχή μου
το δρόμο για τη Φάτνη αναζητάς.
Τη θείκη απλότητα και των αγγέλων
/τα ωσαννά.

Κι όλο ρωτάς που θα βρεις δώρα;
Ποιο το αστέρι;

Σαν λαχταράς τη φάτνη νάβρεις

και απ' αγγέλων στόματα τα ωσαννά
/ν' ακούσεις,
δώρα μην ψάχνεις έξω από σένα.
Μες την ψυχή σου σμύρνα,
χρυσάφι, οι αρετές σου.

Ο δρόμος; Ένας!
Αν καλοσύνη σε πλημμυρίζει
γίνεται αστέρι και σ' οδηγεί
εκεί στη φάτνη, την ταπεινή
και αγιασμένη γωνιά της γης.

Καλότυχοι όποιοι, ψυχή μου,
το αστέρι δε χάνουν
και με τα χέρια γεμάτα
στη φάτνη φτάνουν.

Χριστούγεννα 2003-11-20
Μαίρη Πριπάκη-Κουντάνη

Φθινοπωρινή επίσκεψη υπουργών στο χωριό μας

κοινωνικά

Γάμοι

Στις 26-7-2003 στο Σύδνεϊ της Αυστραλίας έγινε ο γάμος του Παναγιώτη Ταμβάκη του Σταύρου και της Τούλας Ταμβάκη από τα Κύθηρα με την Ζαφειρένια Τσισημενάκη. Η Ζαφειρένια είναι κόρη του Εμμανουήλ Τσισημενάκη από τις Μουρνιές Χανίων και της Μαρίας Ιωάννη Καβρουλάκη από τους Αρμένους. Σας ευχόμαστε να ζήσουν ευτυχισμένα.

Οι θείοι σας
Ευάγγελος & Ειρήνη Καβρουλάκη.

Μαντινάδες
για την «Ελευθερόπολι»

Ομορφομουσαφίρισα
Ελευθερόπολι μας
έγινες απαραίτητη
μέσα εις τη ψυχή μας

Πολλά Πανεπιστήμια
σ' έχουμε ερωμένη
κι από τα Γιάννενα
εδά ζητούνεσε καημένη

Βγάνεις περίσσια μυρωδιά
μέσα από τση σελίδες
γι' αυτό και σου ζηλεύουνε
χιλιάδες μερακλήδες

Η προίκα σου τεράστια
και τα χαρίσματά σου
τα πίνουμε σαν τη ραχή
όλα εις την υγεία σου.

Είσ' η ραχή του Κρητικού,
του ξένου «η φυλλάδα»,
του χωριανού στη ξενιτιά,
τση μάνας του του γάλα.

Είσαι ενημερωτική
μα και διασκεδάζεις
κι ανιστορήματα πολλά
από το νου μας βγάζεις

Διαμάντι 'σαι του χωριανού
του ξένου το μεράκι
κάθ' αναγνώστη γίνεσαι
τση μάθησης πουλάκι.

Τερεζογιάννης
του Χρήστο ο γιος ο μεγάλος

Τερεζογιάννης

Εβρεχεν' ο Θιός

ΑΠΟΜΑΧΟΣ ΤΣΙ ΖΩΗΣ και τσι βοσκικής ο Μανώλης μετρημένεσ πρέπει πως τσι 'χε τσι καλές μέρες στα δαχτύλια, τσι χέρας του που λένε, δεν επερίμενε μπλιο και τίποτα ιδιαίτερο ν' αλλάξει στη ζωήν του. Μια μέρα λοιπόν που έτυχε να βρεθεί με το χωριανό ντου παπά, του 'λεγε τα βάσανα ντου και ότι απ' όταν εγενήθηκε δεν είχε χορτάσει άλλο πράμα παρά μόνο τη φτώχεια. Και ο παπάς για να τον ηρεμήσει και να του δώσει κουράγιο, μέσα στ' άλλα του λέει: Κάνε υπομονή Μανώλη, ο θεός όλα τα βλέπει, ο θεός βρέχει και για τσι φτωχούς και για τσι πλούσιους. Και κείνος που 'χε μαλακώσει η ράχη ντου από τη βροχή στη μαδάρα τόσα χρόνια, γυρίζει και του λέει: «Ναι παπά μου, μόνο που οι πλούσιοι μπορούν κι' αγοράζουν αδιάβροχο.»

«'Ηθελα να 'μουνε βοσκός
μα κοπελίες να βλέπω*
και καθ' αργά στον ύπνο μου
να παίρν' οκτώ να θέτω.»

Τερεζογιάννης
του Χρήστο ο γιος ο μεγάλος

Τερεζογιάννης

* βλέπω= (εδώ) να βόσκω, να φυλάω, να προσέχω

αρμενιανή κουζίνα

Αυγοκαλάμαρα

5 αυγά
5 κουταλιές λάδι
5 κουταλιές ζάχαρη
5 κουταλιές ραχί
1 ποτήρι γάλα
1 φακελάκι μπέικιν πάουντερ
αλεύρι όσο σηκώσει

Σιρόπι
2 ποτήρια ζάχαρη
1 ποτήρι νερό
κανέλα
καρύδια και σιγάμι για το πασάλισμα

Χτυπάμε το λάδι με την ζάχαρη, τη ραχί, τ' αυγά, το γάλα και τη μπέικιν πάουντερ. Προσθέτουμε λίγο-λίγο το αλεύρι και το ζυμώνουμε καλά.

Ανοίγουμε το φύλλο σε πάχος μισού εκατοστού, το κόβουμε τετράγωνα κομμάτια 10X10 εκ., τα τυλίγουμε σε σχήμα χωνιού με 2 πιρούνια ή δένουμε φιόγκους ή φτιάχνουμε άλλα σχήματα και τηγανίζουμε σε μπόλικο καυτό λάδι. Τοποθετούμε τα αυγοκαλάμαρα σε απορροφητικό χαρτί και ετοιμάζουμε το σιρόπι. Βουτάμε ένα-ένα αυγοκαλάμαρο στο σιρόπι που βράζει, τα βάζουμε σε μια πιατέλα και τα πασπαλίζουμε με το σιγάμι, την κανέλα, τα καρύδια κοπανισμένα και λίγη ζάχαρη.

E. T.

ελευθερόπολις

Τριμηνιαία έκδοση του Συλλόγου Αρμενιανών
Χανίων

«Ο ΚΡΙΤΟΒΟΥΛΙΔΗΣ»

Εκδίδεται με τη συνεργασία
του Δημοτικού Διαμερίσματος Αρμένων

Συντακτική Επιτροπή

Κουρομπελάκης Βασίλης

Τσακιράκις Γιάννης

Τσιτσιρίδου Ελένη

Καλβαδάκης Γεώργιος

Εκδότης-Διευθυντής

Γιάννης Σ. Τσακιράκις

Σουλίου 124, 173.42 Αγ. Δημήτριος

Τηλ. 210-99.16.613 Fax: 210-99.57.582

Email: jtsk@hol.gr

ISSN 1109-3056

Φθινοπωρινή επίσκεψη ΥΠΟΥΡΓΩΝ στο χωριό μας

ΣΤΟ ΧΩΡΙΟ ΜΑΣ βρέθηκαν στις 15 Νοέμβρη, πηγαίνοντας προς τις Βρύσες, ο συγχωριανός μας Υπουργός Οικονομίας και Οικονομικών Νίκος Χριστοδουλάκης και ο Υπουργός εσωτερικών Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης Κώστας Σκανδαλίδης.

Στις Βρύσες ο κ. Σκανδαλίδης εγκαινίασε το νέο δημαρχείο του Δήμου Κρουονερίδας και το Κέντρο Εξυπηρέτησης Πολιτών ενώ τόνισε ότι στόχος της κυβέρνησης είναι το Ειδικό Πρόγραμμα Τοπικής Αυτοδιοίκησης (ΕΠΤΑ) με πιστώσεις του οποίου έγινε το συγκεκριμένο έργο, να αποτελεί πλέον τον μόνιμο προγραμματικό θεσμό για την Τοπική Αυτοδιοίκηση η οποία με νέους θεσμούς, όπως είπε, θα γίνει ο αποκλειστικός φορέας της τοπικής ανάπτυξης. Η τελετή των εγκαινίων έγινε σε ζεστή ατμόσφαιρα, παρουσία του υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών και υποψήφιου βουλευτή Χανίων Νίκου Χριστοδουλάκη, των βουλευτών του ΠΑΣΟΚ, Μαν. Σκουλάκη, Ευτ. Δαμιανάκη και Σήφη Βαλυράκη, του νομάρχη Χανίων Γιώργου Κατσανεβάρη, δημάρχων αλλά και δημοτών.

Από την πλευρά του ο υπουργός Οικονομίας και Οικονομικών Νίκος Χριστοδουλάκης τόνισε απευθυνόμενος στους δημότες: «Αυτό που γίνεται απόψε δείχνει την πρόοδο που έχει

Από την επίσκεψη στο καφενείο του χωριού μας, όπου κ. Σκανδαλίδης μανιώδης ταβλαδόρος δεν έχασε την ευκαιρία να δοκιμάσει την τύχη του και την τέχνη του σε μια σύντομη παρτίδα ταβλιού, που έληξε άδοξα γιατί έπρεπε να ασχοληθεί και με τα προβλήματα του χωριού και του Δήμου.

συντελεστεί τα προηγούμενα χρόνια. Θυμηθείτε την Τοπική Αυτοδιοίκηση πριν από δέκα με δεκαπέντε χρόνια. Απομονωμένες κοινότητες, φτωχές, ανήμπορες για να κάνουν οικονομικό και κοινωνικό έργο. Και σήμερα μετατρέπονται σε κύτταρα δημοκρατίας, δημοκρατίας και ανάπτυξης. Δεν σταματάμε εδώ. Τα επόμενα βήματα θα είναι να ενωθούν οι τοπικές δυνάμεις σε επίπεδο επαρχίας, για να αντιμετωπίσουν από κοινού τις υποδομές που χρειάζεται ο τόπος».

Εκδηλώσεις στην Κρήτη και στην Αθήνα για την επέτειο των 90 χρόνων από την Ένωση της Κρήτης με την Ελλάδα

ΠΟΛΛΑΠΛΕΣ ΟΙ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ για την επέτειο των 90 χρόνων από την Ένωση της Κρήτης με την Ελλάδα, που έγιναν στην Αθήνα και στην Κρήτη.

Στα Χανιά, το Ίδρυμα Ελευθέριος Βενιζέλος πραγματοποίησε εκδηλώσεις στις 30/11, 1 και 15/12 2003. Στις εκδηλώσεις παρέστη ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας Κωνσταντίνος Στεφανόπουλος, ενώ το απόγευμα της 1ης Δεκεμβρίου ομιλητής ήταν ο πρώην Πρόεδρος της Κυπριακής Δημοκρατίας Γλαύκος Κληρίδης.

Οι εκδηλώσεις ήταν υπό την αιγίδα της Βουλής των Ελλήνων και πραγματοποιήθηκαν με τη συμπαράσταση της Γενικής Γραμματείας Περιφέρειας Κρήτης, της Ιεράς Μητροπόλεως Κυδωνίας & Αποκορώνου, της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης, του Δήμου Χανίων και του Κέντρου Αρχιτεκτονικής Μεσογείου.

Με την ευκαιρία της επετείου το Ίδρυμα συμμετείχε στη συνδιοργάνωση εκδηλώσεων (συμπόσια, ημερίδες, εκθέσεις), οι οποίες πραγματοποιήθηκαν ή θα πραγματοποιηθούν στο Ρέθυμνο (5.6.7/12) από την Ιστορική Λαογραφική Εταιρεία Ρεθύμνου, στο Ηράκλειο (11-12/12) από την Εταιρεία Κρητικών Ιστορικών Μελετών, στην Αθήνα (14/12) από την Παγκρήτιο Ένωση Αθηνών και στον

Άγιο Νικόλαο (20/12) από την Εταιρεία Γραμμάτων & Τεχνών Ανατολικής Κρήτης.

Στην Αθήνα, την Τρίτη 2/12/2003 εγκαινιάστηκε στην Βουλή έκθεση με θέμα «Εκδηλώσεις για την επέτειο των 90 χρόνων από την Ένωση της Κρήτης με την Ελλάδα». Την έκθεση εγκαινίασε ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας Κωνσταντίνος Στεφανόπουλος.

Στην Αθήνα, η Παγκρήτιος Ένωσις και το Ίδρυμα Ελευθέριος Βενιζέλος, διοργάνωσαν

εκδήλωση την Κυριακή 14/12/2003 στην αίθουσα της παλιάς Βουλής. Ομιλητές ήταν ο Β' Αντιπρόεδρος της Βουλής Παναγιώτης Σγουριδής, η Δ' Αντιπρόεδρος Άννα Ψαρούδα-Μπενάκη. Η εκδήλωση περιελάμβανε προβολή ντοκουμαντέρ με θέμα την Ένωση, και ριζίτικα τραγούδια από τη Χορωδία «Κρητικές Μαδάρες».

Στην Αθήνα, η Πανελλήνια Ομοσπονδία Κρητικών Σωματείων διοργάνωσε εκδήλωση την Κυριακή 7/12/2003 στην αίθουσα της παλιάς Βουλής, όπου την πανηγυρική ομιλία εκφώνησε ο Πρόεδρος της Βουλής Απόστολος Κακλαμάνης. Η εκδήλωση περιελάμβανε ντοκουμέντα από τη ένωση της Κρήτης, και ριζίτικα τραγούδια.

Στην Αθήνα, το Σωματείο για την Κρητική Ιστορία, Παράδοση και Λαογραφία «Δροσουλίτες», διοργάνωσε εκδήλωση με θέμα «1913-2003 90 Χρόνια Ένωση», την Κυριακή 7/12/2003 στον Πειραιά, με χορούς, τραγούδια, και ομιλίες για τους αγώνες της Κρήτης.

Εγκατάσταση βιολογικής επεξεργασίας λυμάτων

Ίδρυση · Κατασκευή · Λειτουργία

Άρθρο του κου Θεοδωράκη Βασιλείου
πρώην Προέδρου Κοινότητας Καλυβών

Το άρθρο που παρουσιάζεται παρακάτω δημοσιεύθηκε στην εφημερίδα του Δήμου Αρμένων "Τα εν δήμω". Λόγω του ενδιαφέροντος του άρθρου ζητήσαμε άδεια για την επαναδημοσίευσή του από το συγγραφέα του Βασίλη Θεοδωράκη, Πολιτικό Μηχανικό, τέως Πρόεδρο της Κοινότητας Καλυβών, ο οποίος ευχαρίστως μας έστειλε το άρθρο και το παρακάτω σημείωμα. Για την ανταπόκρισή του και την ουσιαστική συμβολή του σε ένα φλέγον θέμα της περιοχής μας τον ευχαριστούμε. "Ε"

ΕΛΠΙΖΟΝΤΑΣ ΟΤΙ ΤΑ ΠΑΘΗ στο Δήμο μας, μετά τις δημοτικές εκλογές του Οκτωβρίου 2002 έχουν κατασιγάσει, επιθυμώ να αναφερθώ στο θέμα που κυριάρχησε στις αντιπαραθέσεις των συνδυασμών κατά την προεκλογική περίοδο, δηλαδή στο θέμα της λειτουργίας ή μη, της υπάρχουσας εγκατάστασης βιολογικής επεξεργασίας των λυμάτων των οικισμών του Δήμου μας, επειδή πολλές υπερβολές και ανακριβείες ακούστηκαν για το θέμα αυτό.

1. Ιστορικό

Όταν τον Ιανουάριο του 1983 αναλάβαμε την Προεδρία της Κοινότητας Καλυβών, το πρώτο πράγμα που απασχόλησε εμένα προσωπικά και τα λοιπά αξιότιμα μέλη του Κοινοτικού Συμβουλίου, ήταν τα πολύ σοβαρά περιβαλλοντικά προβλήματα του χωριού, τα οποία αποτελούσαν τροχοπέδη στην ανάπτυξη της Κοινότητας.

Συνοπτικά αναφέρω:

1. Στον Πλάτανο, την πλατεία του χωριού μας, δεν μπορούσες να καθίσεις τις περισσότερες ημέρες, ιδιαίτερα το καλοκαίρι, λόγω της φοβερής δυσσομίας που εξέπεμπε ο Μεσποτάμος. Αυτό οφείλετο σε δύο λόγους: αφενός, στο τμήμα από το μαγαζί του κ. Φιντριλάκη έως τον κεντρικό δρόμο εχόνοντο οι αποχετεύσεις μερικών οικιών (ακόμα και σήμερα πιθανότατα συμβαίνει αυτό, αφού δεν έχει κατασκευασθεί το δευτερεύον και τριτεύον δίκτυο αγωγών εντός του οικισμού). Αφετέρου, το γεφυράκι κάτω από τον κεντρικό δρόμο είχε φράξει λόγω της μη συντήρησης και μη καθαρισμού του, για πολλά χρόνια.

Άμεσα προβήκαμε στην καθαίρεση του παλιού λίθινου, τούξωτου γεφυριού και στην κατασκευή νέου και αφετέρου καθαρίσαμε πλήρως το τμήμα του ποταμού από το μαγαζί του κ. Φιντριλάκη μέχρι τη θάλασσα. Έτσι λύθηκε το πρόβλημα, τουλάχιστον μέχρι σήμερα.

2. Επίσης στον Πλάτανο, στο κέντρο του χωριού δίπλα στη θάλασσα, στο σημείο που εκβάλλει ο Μεσποτάμος, στο κτίριο που βρίσκεται δίπλα από τις κοινόχρηστες τουαλέτες, λειτουργούσαν τα κοινοτικά Σφαγεία, όπου τρεις φορές την εβδομάδα σφάζονταν δεκάδες αμνοερίφια, βόδια και χοιρινά, με απευθείας εκβολή όλων των λυμάτων από τα σφαγεία στη θάλασσα. Εντός ελαχίστου χρόνου βρήκαμε κατάλληλο χωράφι χαλεπά, μετά τον Τσιβαρά, εντός της κοινοτικής Περιφέρειας Καλυβών, πάνω στο δρόμο Τσιβαρά-Βάμου, το οποίο αγорάσαμε από τον ιδιοκτήτη, με τη βοήθεια του κ. Αλέκου Ανδρουλάκη, που χρηματοδότησε την αγορά μέχρι τη λήψη δανείου από την Κοινότητα.

Στο χώρο αυτό κατασκευάσαμε επαρκείς κτιριακές εγκαταστάσεις και βόθρους, που επέτρεψαν τη μεταφορά και τη λειτουργία των Σφαγείων για αρκετά χρόνια. Παράλληλα, ξαναδώσαμε σε λειτουργία τις κοινοτικές τουαλέτες, αφού τις επισκευάσαμε, και οι οποίες λειτουργούν με τη μορφή που τους δώσαμε, έως σήμερα.

3. Τα σκουπίδια της Κοινότητας εναποτίθεντο σε ένα πολύ μικρό λάκο, πολύ κοντά στον Κοιλιάρη ποταμό. Ο λάκος αυτός ήταν ήδη υπερπλήρης, με συνεχή αυτανάφλεξη των απορριμμάτων, έντονη οσμή και επιφανειακή ροή υγρών αποβλήτων από το λάκο προς τον ποταμό. Ταχύτατα βρήκαμε χωράφι, καταλληλότερο από άποψη θέσης, επικρατούντων ανέμων και ιδιοκτησίας, στη θέση που βρίσκεται ο σημερινός σκουπιδότοπος. Το χωράφι ήταν της Εκκλησίας, και το Εκκλησιαστικό Συμβούλιο, με τη συνδρομή του τότε και σήμερα Μητροπολίτη μας, Σεβασμιότατου Ειρηναίου, το παραχώρησε στην Κοινότητα για το σκοπό αυτό. Αμέσως κατασκευάσαμε τον πρώτο οργανωμένο σκουπιδότοπο με ταφή των απορριμμάτων στον Ν. Χανίων, ο οποίος αποτέλεσε τον αρχικό πυρήνα του υπάρχοντος σκουπιδότοπου, που με συνεχείς επεκτάσεις και βελτιώσεις έλαβε τη σημερινή του μορφή, με την οποία ικανοποιεί επαρκέστατα κατά γενική ομολογία, τις ανάγκες όχι μόνο των Καλυβών αλλά ολόκληρου του Δήμου Αρμένων.

4. Το δίκτυο αποχέτευσης του πυκνοκατοικημένου τμήματος του χωριού και το σύστημα διάθεσης των λυμάτων ήταν το ίδιο και εξακολουθούσε να λειτουργεί επαρκώς, όπως κατασκευάστηκε τη δεκαετία 1930-1940 ή και παλιότερα. Ήταν προφανές, ενόψει της προβλεπόμενης ραγδαίας τουριστικής ανάπτυξης του χωριού μας, ότι η κατάσταση αυτή δεν μπορούσε να συνεχισθεί επί μακρόν. Κάτι έπρεπε να γίνει. Και έγινε. Το τι έγινε, πώς και γιατί, θα προσπαθήσω να περιγράψω παρακάτω.

2. Υπάρχουσα κατάσταση

Το παλιό αποχετευτικό δίκτυο του χωριού που λειτουργεί πλήρως και σήμερα, στηρίζεται σε πέντε-έξι ανεξάρτητους πλακοσκεπείς αγωγούς, που τέμνουν το χωριό εγκάρσια από Νότο προς Βορρά, κάθετα προς τον κεντρικό δρόμο και οι οποίοι οδεύοντας κατά μήκος των στενών δρόμων του κεντρικού πυρήνα του οικισμού, συλλέγουν τα λύματα των οικιών κατά τη διαδρομή τους και τα αποβάλλουν απευθείας στη θάλασσα στο κέντρο του χωριού, ακόμη και σήμερα χωρίς καμία επεξεργασία. Κάποιοι άλλοι αγωγοί, όπως ανέφερα και στην αρχή, χύνονταν στον Μεσποτάμο, και ένας-δύο ακόμη στον Ξυδά ποταμό! (Οι αγωγοί που εχόνοντο στον Ξυδά ποταμό, πιθανολογώ ότι έχουν καταργηθεί σήμερα, μετά την κατασκευή αγωγού κατά μήκος του κεντρικού δρόμου, από τον Πλάτανο έως τον Ξυδά ποταμό).

3. Ενέργειες για τη λύση του προβλήματος

Η Κοινότητα, με τη σύμφωνη γνώμη της Νομαρχίας, προκήρυξε το ταχύτερο δυνατόν, παράλληλα με άλλες παραθαλάσσιες Κοινότητες του Νομού (Παλιόχωρα, Καστέλλι, Σφακιά, Σούδα) πρόσκληση ενδιαφέροντος για την επιλογή Μελετητή Μηχανικού και επέλεξε τον τότε θεωρούμενο καλύτερο Μελετητή Μηχανικό σε υδραυλικά θέματα στην Κρήτη, τον κ. Παυλάκη και του ανέθεσε τη Μελέτη Αποχέτευσης της Κοινότητας. Ο κ. Παυλάκης προχώρησε ταχύτατα τη μελέτη και την παρουσίασε επανειλημμένα σε όλες τις φάσεις, σε δημόσιες συνεδριάσεις του Κοινοτικού Συμβουλίου, τις οποίες παρακολούθησε πλήθος συμπολιτών μας. Εκεί ετέθη ο προβληματισμός που συζητήθηκε εκτενώς, για τη θέση της εγκατάστασης της βιολογικής επεξεργασίας των λυμάτων.

4. Προβληματισμός για τη θέση

1. Ο προβληματισμός ξεκίνησε από τη γενική παραδοχή ότι η τότε κατάσταση, που βεβαίως είναι ίδια με τη σημερινή, δηλαδή η απευθείας διάθεση των λυμάτων στη θάλασσα, καθ' όλο το μήκος της παραλίας του χωριού μας, χωρίς επεξεργασία, είναι εντελώς απαράδεκτη για τότε και πολύ περισσότερο για σήμερα.
2. Ενημερωθήκαμε από τον Μελετητή Μηχανικό κ. Παυλάκη για τον τρόπο λειτουργίας του συστήματος βιολογικής επεξεργασίας των λυμάτων. Ότι δηλαδή, στην εγκατάσταση "καθαρίζονται" τα λύματα από τις βλαβερές ουσίες που περιέχουν με μηχανικές και χημικές μεθόδους, σε ποσοστό 70% έως 90% και πλέον "καθαρά" χύνονται στον όποιο αποδέκτη επιλέξουμε. Έτσι, κατανοήσαμε πλήρως ότι τέλεια λύση δεν υπάρχει, αλλά μόνο λύσεις που βελτιώνουν την υπάρχουσα τότε αλλά και τη σημερινή κατάσταση, σε πάρα πολύ σημαντικό βαθμό και οι οποίες εφαρμόζονται σε όλο τον πολιτισμένο κόσμο.
3. Μετά την ενημέρωση, κληθήκαμε ν' αποφασίσουμε για τη θέση της εγκατάστασης και τον τελικό αποδέκτη των λυμάτων. Οι επιλογές ήταν και είναι μόνο δύο.

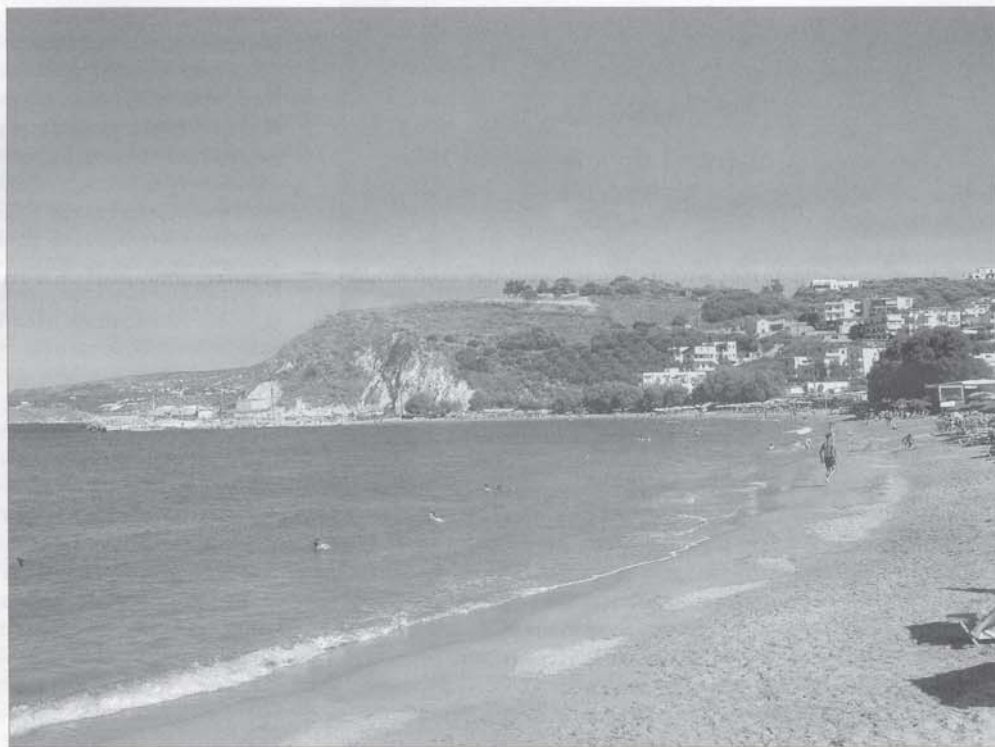
Επιλογή 1η: Εύρεση κατάλληλης τοποθεσίας στην ενδοχώρα, σχετικής επίπεδης, εντός της Κοινοτικής Περιφέρειας Καλυβών, επιφάνειας 30 έως 50 στρεμμάτων όπου, αφενός θα κατασκευαζόταν η Εγκατάσταση Βιολογικής Επεξεργασίας των λυμάτων, και αφετέρου η επιφάνεια του χώρου θα λειτουργούσε ως τελικός Αποδέκτης των επεξεργασμένων λυμάτων, με πλέγμα δικτύου διάτρητων σωλήνων, τοποθετούμενων κάτω από την επιφάνεια του εδάφους, σύμφωνα με την τεχνολογία της εποχής εκείνης. Όσοι γνωρίζουν την κοινοτική περιφέρεια Καλυβών, με τα πλούσια υπόγεια νερά και πηγές, αμέσως αντιλαμβάνονται ότι τελικός αποδέκτης των επεξεργασμένων λυμάτων θα ήταν ο ενιαίος υπόγειος υδροφόρος ορίζοντας των οικισμών του Δήμου μας (που αποτελεί τον ανεκτίμητο θησαυρό του) ο οποίος επιβαρυνόταν και εξακολουθεί να επιβαρύνεται και σήμερα, με τα μη επεξεργασμένα λύματα των χωριών Αρμένιοι, Στύλος και Νιο Χωριό, μέσω των απορροφητικών βόθρων που χρησιμοποιούν.

Επιλογή 2η: Εύρεση κατάλληλης τοποθεσίας επί της παραλιακής ζώνης της Κοινοτικής Περιφέρειας Καλυβών, επιφάνειας 4 έως 6 στρεμμάτων, όπου θα κατασκευαζόταν η Εγκατάσταση και ως τελικός Αποδέκτης των επεξεργασμένων λυμάτων θα λειτουργούσε η θάλασσα, με εκβολή τους μέσω υποθαλάσσιου πλαστικού αγωγού, σε απόσταση 400μ. από

την ακτή.

Το Κοινοτικό Συμβούλιο, μετά από επανειλημμένες διεξοδικές και έντονες συζητήσεις, παρουσία του κ. Παυλάκη αλλά και πολλών κατοίκων του χωριού μας, απεφάσισε να προκρίνει την 2η επιλογή.

4. Μετά την επιλογή της παραθαλάσσιας Εγκατάστασης, ετέθη ο προβληματισμός για την ακριβή χωροθέτησή της. Φυσικά, ούτε καν συζητήθηκε θέμα εύρεσης χώρου στην παραθαλάσσια ζώνη του κεντρικού οικισμού και η αναζήτηση αφορούσε τις δυο ζώνες, δυτικά και ανατολικά του οικισμού, μια και από κανέναν δεν προτάθηκε κάποια τρίτη "μαγική λύση", αφού φυσικά τέτοια λύση δεν υπήρχε, ούτε υπάρχει. Τα επιστημονικά στοιχεία που μας προσκόμισε ο κ. Παυλάκης (στατιστικά στοιχεία επικρατουσών ανέμων από τη Μετεωρολογική Υπηρεσία, αεροφωτογραφίες σε περίοδο κακοκαιρίας όπου φαινόταν η κίνηση μέσα στη θάλασσα των υδάτων του Κοιλιάρη ποταμού, αλλά και φωτογραφίες από δορυφόρο με υπέρυθρες ακτίνες όπου

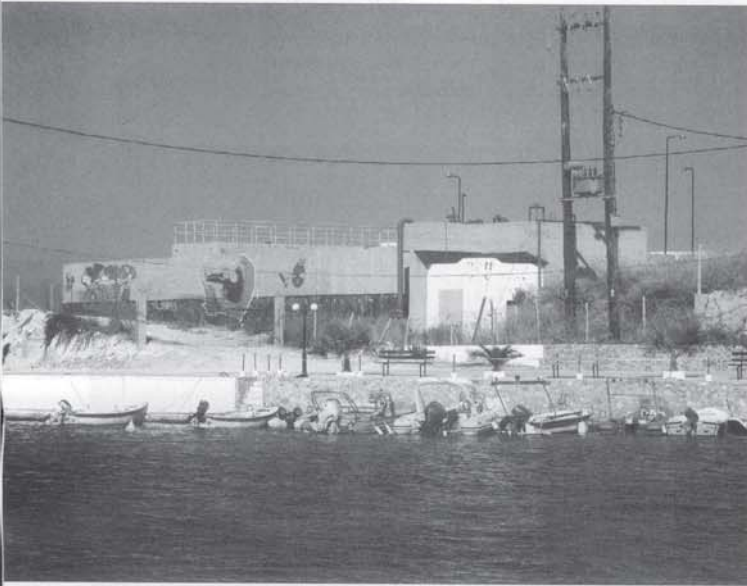

φαινόταν η κίνηση των θαλάσσιων ρευμάτων στην περιοχή μας), επιβεβαίωσαν αυτό που όλοι γνωρίζουμε εμπειρικά στις Καλύβες, ότι δηλαδή:

- α) Οι επικρατούντες άνεμοι στην περιοχή, ιδιαίτερα τους καλοκαιρινούς μήνες, είναι οι Βορειοδυτικοί (Γαρμής).
- β) Τα θαλάσσια ρεύματα της περιοχής μας κινούνται από Δυτικά προς Ανατολικά (γι' αυτό και το συνεχές μπάζωμα της περιοχής του λιμανιού με άμμο). Μετά από τα παραπάνω και για λόγους που ο καθένας αντιλαμβάνεται, το Κοινοτικό Συμβούλιο επέλεξε την παραθαλάσσια ζώνη ανατολικά του οικισμού, και το συγκεκριμένο σημείο όπου τελικά κατασκευάστηκε η Εγκατάσταση, επειδή έκρινε ότι ήταν το μοναδικό πρόσφορο για το σκοπό αυτό.

5. Ενέργειες υλοποίησης του έργου

1. Μετά την τελική απόφαση για τη θέση της Εγκατάστασης, ο κ. Παυλάκης ολοκλήρωσε τη Μελέτη Αποχέτευσης και ακολούθησαν τα διαδοχικά στάδια ελέγχου της από τις Τεχνικές Υπηρεσίες της Νομαρχίας Χανίων μέχρι την τελική έγκρισή της, πρώτη απ' όλες τις τότε ανατεθείσες Μελέτες Αποχέτευσης των παραλιακών οικισμών του Νομού. Το επόμενο Κοινοτικό Συμβούλιο που ανέλαβε την 01.01.1987, αρχικά υπό την Προεδρία μου μέχρι τον Ιούλιο του 1987 και μετά από την Προεδρία του κ. Αντώνη Κοτρωνάκη, ξεκίνησε τις ενέργειες για τη σταδιακή υλοποίηση της Μελέτης Αποχέτευσης σύμφωνα με το στρατηγικό σχεδιασμό που έγινε με τη βοήθεια και τη σύμφωνη γνώμη του κ. Παυλάκη, ως ακολούθως:

- 1η φάση: Κατασκευή της Εγκατάστασης Βιολογικής Επεξεργασίας των λυμάτων
 - 2η φάση: Κατασκευή του Κεντρικού Αγωγού στο πυκνοκατοικημένο τμήμα του οικισμού, του Αντλιοστασίου στον Ευδά ποταμό, συνέχιση του Κεντρικού Αγωγού μέχρι την Εγκατάσταση και βύθιση μέσα στη θάλασσα του υποθαλάσσιου αγωγού.
 - 3η φάση: Κατασκευή του δευτερεύοντος και τριτεύοντος δικτύου αγωγών στο κεντρικό τμήμα του οικισμού και σύνδεση του με τον κεντρικό αγωγό.
 - 4η φάση: Λειτουργία του Σταθμού αφού πλέον θα υπήρχε επάρκεια λυμάτων.
 - 5η φάση: Σταδιακή επέκταση του δικτύου (κεντρικός αγωγός, δευτερεύοντες και τριτεύοντες αγωγοί) στα υπόλοιπα τμήματα του οικισμού.
 - 6η φάση: Επέκταση του κεντρικού αγωγού μέχρι τους Αρμένιων, σύμφωνα με πρωτοπόρο απόφαση που είχε λάβει το πρώτο Κοινοτικό Συμβούλιο υπό την Προεδρία μου (1983-1987), για να προστατεύσει από την περαιτέρω μόλυνση τα υπόγεια ύδατα της περιοχής μας, από τα οποία πίνουμε νερό, χωρίς να ζητήσουν να πάρουμε τέτοια απόφαση ούτε το Κοινοτικό Συμβούλιο Αρμένιων ούτε η Νομαρχία Χανίων.
2. Όπως γνωρίζουμε, τα Κοινοτικά Συμβούλια υπό την Προεδρία του κ. Αντώνη Κοτρωνάκη, κατάφεραν έως το 1998, να υλοποιήσουν τις δύο πρώτες φάσεις

του έργου. Η Δημοτική Αρχή που ανέλαβε το 1998, επεξέτεινε τον κεντρικό αγωγό και στα πλέον αραιοκατοικημένα τμήματα του οικισμού (δυτικά σχεδόν μέχρι τον Κοιλιάρη ποταμό, ανατολικά σχεδόν μέχρι την Κερά και νότια μέχρι το Νεκροταφείο).

3. Έτσι φθάσαμε στις τελευταίες δημοτικές εκλογές με κυρίαρχο θέμα αντιπαράθεσης τη λειτουργία ή μη της υπάρχουσας Εγκατάστασης Βιολογικής Επεξεργασίας των λυμάτων. Προσωπική μου άποψη είναι ότι το παραπάνω δίλημμα δεν υφίσταται. Είναι ψευτοδίλημμα.

6. Η επόμενη μέρα των εκλογών

Τι πρέπει να γίνει τώρα. Με την εμπειρία που έχω αποκομίσει από την ελληνική πραγματικότητα, τη γνώση που έχω συσσωρεύσει από τη συνεχή συνεργασία μου για πάνω από 30 χρόνια με την ελληνική δημόσια διοίκηση σε όλα τα επίπεδα, με τις γραφειοκρατικές διαδικασίες που γνωρίζω ότι απαιτούνται αλλά και με την κοινωνική συναίνεση της πλειοψηφίας των κατοίκων που επίσης γνωρίζω ότι είναι απαραίτητη και έχω βιώσει προσωπικά, υποστηρίζω τα εξής:

1. Είναι πάρα πολύ δύσκολη έως αδύνατη η χωροθέτηση και κατασκευή νέα Εγκατάστασης Βιολογικής Επεξεργασίας των λυμάτων, ιδιαίτερα στο χρονικό διάστημα που υποσχόταν η παράταξη του κ. Βλαχάκη, ακόμη και εάν όλο το απαιτούμενο χρηματικό ποσό και ο χώρος για την κατασκευή της Εγκατάστασης διατίθονταν από ίδιους πόρους. Εάν ξεκινήσουν τέτοιες διαδικασίες φόβος μου είναι ότι η σημερινή απαράδεκτη κατάσταση κατάστασης των λυμάτων θα συνεχισθεί επ' άπειρον.
 2. Η σωστή λειτουργία μιας σύγχρονης εγκατάστασης σε καμία περίπτωση δεν θα οδηγήσει στην καταστροφή της τουριστικής ανάπτυξης του χωριού μας, πράγμα που μετά βεβαιότητας θα γίνει εάν συνεχισθεί η σημερινή απαράδεκτη κατάσταση. Εξάλλου πουθενά δεν αναφέρεται κάτι τέτοιο στα δύο υπομνήματα των Ειδικών Μηχανικών που επισκέφθηκαν την υπάρχουσα Εγκατάσταση, μετά από αξιόπεινη πρωτοβουλία του πάρα πολύ ευαίσθητου σε περιβαλλοντικά ζητήματα, συμπολίτου μας κ. Μίνωος Ζομπανάκη. Απεναντίας πρότειναν μια σειρά μέτρων που πρέπει να ληφθούν (άλλα κοινά και άλλα διαφορετικά ο καθένας), για τη βέλτιστη, κατά το δυνατόν, λειτουργία της Εγκατάστασης, απόλυτα συμβατής με τους σύγχρονους περιβαλλοντικούς όρους και περιορισμούς.
 3. Η Δημοτική Αρχή, με Δήμαρχο τον κ. Καραγιαννάκη που συνεχίζει και το Δημοτικό Συμβούλιο με νέα σύνθεση, οφείλει να βάλει στόχο πρώτης προτεραιότητας τη λειτουργία της Εγκατάστασης το ταχύτερο δυνατόν, αφού προχωρήσει στην κατασκευή όλων των βελτιώσεων που υποδεικνύουν οι ως άνω Ειδικοί Μηχανικοί ή άλλος Ειδικός Μηχανικός αναγνωρισμένης αξίας, που θα επιθυμούσε να καλέσει η ίδια. Γιατί δίλημμα δεν μπορεί να είναι η λειτουργία ή μη λειτουργία της Εγκατάστασης στη θέση αυτή. Δίλημμα είναι: η σωστή ή μη σωστή λειτουργία της Εγκατάστασης στη θέση αυτή. Ίδου το μεγάλο στοίχημα του Δήμου μας, που εάν το κερδίσει θα ξεχωρίσει και θα δώσει φερέα στην περαιτέρω ποιοτική ανάπτυξη ολόκληρης της περιοχής.
 4. Όραμα κάθε Δημοτικής Αρχής του Δήμου μας και κάθε υγιώς σκεπτόμενου συνδημότη μας πρέπει να είναι η σταδιακή επέκταση του αποχετευτικού δικτύου και στους υπόλοιπους τρεις μεγάλους οικισμούς του Δήμου μας, Αρμένιοι, Στύλος και Νιο Χωριό, για να λυθεί οριστικά το πρόβλημα της μόλυνσης των υπόγειων υδάτων.
 5. Δεν αποκλείω, απεναντίας μάλιστα θα υποστηρίξω, τη μελλοντική σύνδεση με την Εγκατάσταση των αποχετευτικών δικτύων (όταν κατασκευασθούν) των γειτονικών παραλιακών οικισμών Αλυμυρίδας και Πλάκας, που παρουσιάζουν επίσης έντονη τουριστική ανάπτυξη και που με το δίκιο τους διαμαρτύρονται για το σημερινό τρόπο διάθεσης των λυμάτων των Καλυβών. (ΑΣ δουν όμως πρώτα τι γίνεται και με τα δικά τους λύματα, ιδιαίτερα το καλοκαίρι.)
- Τελειώνοντας, θέλω να τονίσω ότι με πολύ ενδιαφέρον θα μελετήσω κάθε διαφορετική ή και συναινετική άποψη που θα διατυπωθεί από οποιονδήποτε για το θέμα αυτό. Εξάλλου, η ανταλλαγή απόψεων δημοσίως για κάποιο θέμα, αφενός αποτελεί ένα από τα χαρακτηριστικά γνωρίσματα της Δημοκρατίας και αφετέρου βοηθά τη Δημοτική Αρχή να λάβει ορθότερες αποφάσεις, επ' ωφελεία του Δήμου μας.

Οι Αποκορωνιώτες στη Σιάτιστα

ΜΕ ΕΞΑΙΡΕΤΙΚΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ πραγματοποιήθηκε στις 2,3, και 4 Νοεμβρίου 2003 η εκδρομή που οργάνωσε η Ομοσπονδία Σωματείων Αποκορώνου Χανίων στα Μετέωρα - Σιάτιστα - Καστοριά - Νυμφαίο, με επικεφαλής τον ακούραστο Πρόεδρο της κ. Γιάννη Λεντάρη.

Σκοπός της εκδρομής ήταν η συμμετοχή των Αποκορωνιωτών στις εορταστικές εκδηλώσεις για την 91η επέτειο απελευθέρωσης της Σιάτιστας από τον Τουρκικό ζυγό, η απότιση φόρου τιμής στους Κρητικούς Εθελοντές Μακεδονομάχους που πολέμησαν κατά την αποφασιστική μάχη που δόθηκε εκεί στις 4-11-1912 και ιδιαίτερα στον Αποκορωνιώτη Οπλαρχηγό Λεωνίδα Παπαμαλέκο από το Βάμμο και τους εθελοντές μαχητές Γιάννη Κ. Ανδρουλάκη και Γιώργη Μ. Καγιαννάκη από το Φρέ που έπεσαν στο πεδίο της μάχης.

Στα Μετέωρα έγινε σύντομη οδική περιήγηση των Μοναστηριών και επίσκεψη- ξενάγηση στη μονή Αγίου Στεφάνου. Φθάνοντας στη Σιάτιστα οι εκδρομείς αφού τακτοποιήθηκαν στα ξενοδοχεία τους είχαν ελεύθερο χρόνο για να γνωρίσουν την πανέμορφη πόλη.

Στη φωτογραφία οι εκδρομείς μπροστά από το αρχηγείο του Παύλου Μελά στο χωριό Νυμφαίο.

Η ΣΙΑΤΙΣΤΑ

Ξεχωριστή σε ομορφιά και χάρη, πόλη του Νομού Κοζάνης είναι χτισμένη στις γυμνές πλαγιές βραχότοπου.

"Προτίμησε στα βουνά να κατοικήσει σαν τον αϊτό σ' αγριόβραχα ελεύθερη να ζήσει..." όπως αναφέρει τοπικό ποίημα.

Μαγεύει τον επισκέπτη με την πρώτη ματιά. Η παραδοσιακή αρχιτεκτονική των σπιτιών της, τα πολυάριθμα παλιά αρχοντικά τα κτίσματα

και οι εκκλησίες της μαρτυρούν την ιστορία και τον πλούτο της κυρίως από το εμπόριο και την επεξεργασία του δέρματος.

Έχει αναδείξει πολλούς ανθρώπους του πνεύματος, μεγάλους ευεργέτες μα και Καπεταναίους και Πολεμάρχους σε όλες τις περιόδους των εθνικών εξεγέρσεων. Σήμερα εξακολουθεί να είναι μια πλούσια ζωντανή πόλη πεντακάθαρη και φιλόξενη.

ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΠΕΡΙΗΓΗΣΕΩΝ

Το πρωί της επόμενης ημέρας οι εκδρομείς επισκέφθηκαν την ωραία Καστοριά, θαύμασαν την περίφημη λίμνη της, τα παλιά της αρχοντικά και περπάτησαν στα σοκάκια της "επιθεωρώντας" τα μαγαζιά με τα πασίγνωστα γουναρικά και τα δερμάτινα είδη.

Το μεσημεράκι ξεκίνησαν για το Νυμφαίο, ένα παλιό αρχοντοχώρι στις πλαγιές του όρους Βίτσι. Για κάποιον χρονικό διάστημα φιλοξενήθηκε

εκεί το αρχηγείο του Μακεδονικού αγώνα της πρώτης περιόδου 1904-1908.

Το απόγευμα επέστρεψαν στη Σιάτιστα όπου συμμετείχαν ομαδικά στην εκδήλωση που είχαν οργανώσει φορείς της πόλης με τη συνεργασία του Δήμου με θέμα "Βραδιά μνήμης" όπου παρουσιάστηκαν ντοκουμέντα και στοιχεία από την ιστορία της πόλης με έμφαση στην περίοδο του Μακεδονικού αγώνα.

Ο ΕΠΙΣΗΜΟΣ ΕΟΡΤΑΣΜΟΣ

Την επόμενη, ημέρα του επισήμου εορτασμού, η παρουσία των Αποκορωνιωτών ήταν εντυπωσιακή. Ομάδα ανδρών και γυναικών με παραδοσιακές Κρητικές ενδυμασίες και τα λάβαρα της Ομοσπονδίας και των Συλλόγων του Βάφου και του Φρέ συμμετείχαν στην επίσημη δοξολογία και την παρέλαση μαζί με τον εκπρόσωπο των Κισαμιτών και τμήμα του Συλλόγου Κρητών Κοζάνης επίσης με παραδοσιακές στολές. Ήταν πραγματικά ένα εντυπωσιακό σύνολο που άνοιξε "τιμής ένεκεν" την παρέλαση. Στο μνημείο των πεσόντων στεφάνια κατέθεσαν ο Πρόεδρος της Ομοσπονδίας κ. Γιάννης Λεντάρης και εκ μέρους του Συλλόγου του Βάμμου ο Πρόεδρος του κ. Σταύρος Ρεβελάκης. Η χορωδία της Ομοσπονδίας απέδωσε το ριζιτικό τραγούδι για τον Παπαμαλέκο "Μαύρο πουλίν εκάθησε στου Βάμμου τα σεράγια".

Οι αυθόρμητες εκδηλώσεις των ντόπιων, τα παρατεταμένα χειροκροτήματα και οι ζητωκραυγές ήταν η μεγάλη απόδειξη της αναγνώρισης της θυσίας των συμπατριωτών μας που αντανάκλασε στα πρόσωπα μας. Κατά την πλούσια δεξίωση που δόθηκε στους επισήμους και τις αρχές ήταν προσκεκλημένοι όλοι οι Κρητικοί.

Ο Πρόεδρος της Ομοσπονδίας παρέδωσε στο Δήμαρχο της πόλης αναμνηστικό Κρητικό Μαχαίρι και

Στη φωτογραφία από αριστερά Αναστασία Γαβαλά-Αθήνα, Γιακουμινάκης Θωμάς-Φρες, Γιακουμινάκης Γιώργος-Φρες, Λιοδάκης Γιώργος- Παιδοχώρι, Χριστίνα Ζομπανιάκη - Καλύβες και τελευταίος δεξιά ο Βαλσαμάκης Μανώλης - Βαφές.

Επιστολή της Ομοσπονδίας στο Δήμο για το θέμα της προτομής του

Παπαμαλέκου

ΜΕ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΤΗΣ προς το Δήμαρχο Βάμμου η Ομοσπονδία Συλλόγων Αποκορώνου, τονίζει ότι κύριος σκοπός της εκδρομής ήταν "η προώθηση της τοποθέτησης της προτομής του Μακεδονομάχου οπλαρχηγού Λεωνίδα Παπαμαλέκου στην πόλη της Σιάτιστας, όπου έπεσε κατά τη μάχη της απελευθέρωσής της στις 4 Νοεμβρίου 1912 και έκτοτε αναπαύεται στη φιλόξενη γη της." Αφού αναφέρονται οι δραστηριότητες της εκδρομής η επιστολή καταλήγει: "Κύριε Δήμαρχε, σας παρακαλούμε θερμά να συνεχίσετε στηρίζοντας ηθικά την προσπάθειά μας και να μας γνωρίσετε το ποσό που διαθέτετε ο Δήμος για να παραγγείλομε την προτομή του οπλαρχηγού Παπαμαλέκου και να επιμεληθούμε την τοποθέτησή της στη Σιάτιστα ώστε να κάνομε τα αποκαλυπτήρια στις 4-11-2004 με τη συμμετοχή όλων των Δημάρχων της Επαρχίας μας. Την έκκλησή μας αυτή απευθύνομε και προς τους λοιπούς Δημάρχους της Επαρχίας και τους απανταχού Αποκορωνιώτες".

είχε την ευκαιρία να συζητήσει ξανά το αίτημα των Αποκορωνιωτών για την παραχώρηση χώρου προκειμένου να τοποθετήσουν την προτομή του Παπαμαλέκου. Δίκαια οι Σιατιστινοί συγκινούνται ιδιαίτερα με την παρουσία Κρητικών στις εκδηλώσεις απελευθέρωσης της πόλης των γιατί θεωρούν ότι αυτοί οι ηρωικοί μαχητές της Κρήτης την απελευθέρωσαν και απάλλαξαν την ευρύτερη περιοχή από τους Κομιτατζήδες που τόσα δεινά είχαν προκαλέσει στο Ελληνικό στοιχείο.

Γιώργος Γιακουμινάκης

οι εξελίξεις

στους Αρμένους στις αρχές του περασμένου αιώνα

Συνέχεια από το προηγούμενο τεύχος. Στο τεύχος αυτό δημοσιεύουμε το πρώτο μέρος του κεφαλαίου «Οι εξελίξεις» από το βιβλίο του Στ. Φρεσκάκη «Οι Αρμένιοι στο παρελθόν», έκδοση του συλλόγου Αρμενιανών της Αθήνας «Ο Κριτοβουλίδης», Αθήνα 1991. Το κεφάλαιο αναφέρεται στις κοινωνικές και οικονομικές εξελίξεις στο χωριό μας στα τέλη του 19ου και στις αρχές του 20ού αιώνα. Οι φωτογραφίες που δημοσιεύονται, συγκεντρώθηκαν το 2000, στα πλαίσια της προσπάθειας του συλλόγου για τη συγκέντρωση λαογραφικού υλικού δεν περιλαμβάνονται στην προαναφερθείσα έκδοση και προέρχονται από τα αρχεία των συγχωριανών μας, τους οποίους για την ευγενική τους προσφορά ευχαριστούμε θερμά.

Η δημοσίευση αποσπασμάτων θα συνεχιστεί και στο επόμενο φύλλο.

...
ΣΥΓΧΡΟΝΟΣ ΣΧΕΔΟΝ ΗΤΑΝ και ο γάμος του Παναγιώτη Μπουρνάζου, που είχε και αυτός εν τω μεταξύ αποκατασταθεί, με την αγορά του περι τον ιστορικό πλάτανο χώρου, όπου έκτισε σπίτι, μαγαζί και Αλετριβιδιό.

Παντρεύτηκε την Άννα Κοτζάμπαση της γνωστής οικογένειας από τα Ντουλιανά, της οποίας ο αδελφός Παρασκευάς διετέλεσε επί πολλά χρόνια Συμβολαιογράφος, αρχικά στο Βάμο και μετά τους απελευθερωτικούς πολέμους 1912-1913 στη Θεσσαλονίκη.

Απέκτησαν τέσσερις γιους και μια κόρη, που παντρεύτηκε στο Ηράκλειο, τα αγόρια όμως έμειναν εγκατεστημένα στο χωριό εκτός του μεγαλύτερου, του Γιώργου, ο οποίος μετά μακρύ δημόσιο βίο που περιγράφεται παρακάτω, εγκαταστάθηκε το 1919 στα Χανιά με την πολυμελή οικογένειά του (4 γιους και 2 θυγατέρες) που είχε αποκτήσει στους Αρμένους εκ του γάμου του με την Αναστασία Προεστάκη (Μπλούμη) και υπηρέτησε ως Ταμίας του Δήμου μέχρι το 1936.

Ο δεύτερος ο Στρατής άνοιξε το κέντρο του Πλατάνου και το ανέδειξε στο καλύτερο εξοχικό κέντρο του Νομού δι' ό και πήρε επαξίως ο Πλάτανος το όνομά του. Το μεγαλύτερο μαγαζί, απ' όπου ήταν και η είσοδος προς τον πλάτανο, που δε θυμούμαι να λειτουργεί, υπήρχαν όμως πολλά από τα πράγματα του

μαγαζιού μεταξύ των οποίων και ένας μεγάλος μύλος που άλεθα τον καφέ για το καφενείο του αδελφού μου και ένα μεγάλο καρβουτιστήριο του καφέ, καθώς και μια χάλκινη χύτρα, που έβραζαν το σιρόπι για τη λεμονάδα που έφτιαχναν στο καφενείο.

Συνεχόμενο ήταν και ένα μικρό, που το είχε μια περίοδο ανοίξει ο Λαμπροκλής και πουλούσε παπούτσια σε κούτες.

Αλλά και ο γάμος που εδημιούργησε στενό και ακατάλυτο δεσμό με τους Αρμένους ήταν ο γάμος του Αναστασιάδη (Στυλιανάκη) με την αδελφή του Μπουρνάζου, Κατίνα. Απέκτησαν τρεις γιους και τέσσερις θυγατέρες.

Ο πρώτος γιος ο Ανέστης εδόξασε το χωριό μας με τη θυσία του στο Ακρωτήριο το 1897 και τα οστά του έχουν αποθεθεί στον Προφητηλία, όπως είχε αναφερθεί στο Κεφάλαιο.

Ο δεύτερος γιος ο Γιώργος, δικηγόρος και στενός φίλος του Βενιζέλου ετίμησε το χωριό μας γιατί ήταν από τους πρώτους που επελέγησαν για τη διοίκηση των νέων χωρών μετά τους απελευθερωτικούς πολέμους 1912-13 και εστάλη το 1914 στη Δράμα όπου και εγκαταστάθηκε μόνιμος και τον βρήκα εκεί το 1950, που υπηρέτησα ως Διοικητής Χωροφυλακής, καθώς εγκαταστημένος, πολιτικόν παράγοντα και καλόν δικηγόρον, με επάξιο διάδοχο το γιο του Ανέστη (το όνομα του ήρωα αδελφού που τόχει δώσει και η αδελφή Ανδρομάχη σε έναν από τους γιους της τον Ανέστη Μακρινιάκη) βρήκα δε και έναν άλλο Αρμενιανό στη Δράμα, έναν από τους γιους της αδελφής του Χρυσάνθης τον Λευτέρη Βασμουλάκη, καθώς και αυτόν εγκατεστημένον με βιοτεχνία πλινθοποιίας.

Και ο τρίτος γιος ο Γιάννης επρόβαλε στο χωριό μας με τις επιτυχείς επιχειρήσεις του στην Αλεξάνδρεια, στις οποίες πήρε άλλον γιο της αδελφής Χρυσάνθης, τον Θρασύβουλο Βασμουλάκη, κυρίως όμως με τον διεθνούς

Μαριόγκα Χ. Καλιβρετάκη

... Δάσκαλοι αυτής της προέλευσης υπήρξαν οι Αρμενιανοί Σπύρος Παπαγιαννάκης, η Ανδριανή Πανηγυράκη (του Μελισά), η Ελένη Βιρράκη, ο Μανούσος Τζιγκουνάκης, που ήλθε από τον Τζιτζιφέ παντρεύτηκε την αδελφή του Κουκουράκη και έγινε Αρμενιανός και τρεις αδελφοί από τη μεγάλη οικογένεια των Καλιβρετάκηδων, ο Χρήστος, ο Αντώνης και ο Ιωάννης (του Δημητρίου) από τους οποίους ο Αντώνης εγκαταστάθηκε αργότερα στα Χανιά και έγινε δικαστικός κλητήρας και ο γιος του Λυκούργος σπούδασε δικηγόρος, ο Ιωάννης σπούδασε δικηγόρος, διετέλεσε γραμματέας του Βενιζέλου, αλλά απέθανε πρόωρα και ο Χρήστος έγινε στενός συνεργάτης του Λαμπροκλή Βιστάκη, του οποίου τελικά έγινε και γαμβρός, ελθών σε δεύτερο γάμο με την αδελφή του Μαριόγκα και πολλοί θα θυμούνται το ζευγάρι αυτό που επί πολλά χρόνια με τις καλοκαιρινές τους διακοπές στους Αρμένους και στα γεράματά τους ακόμη έδινε ένα τόνο αρχοντιάς και κομψότητας στο χωριό μας, θα σημειώσω δε ότι αρχικά ο Χρήστος Καλιβρετάκης είχε διορισθεί Στο Τελωνείο Ηρακλείου, όπου του εκίνησε το ενδιαφέρον η σταφίδα (σουλτανιά) και έφερε κλίμακα στους Αρμένους και εφύτευσε το αμπέλι, που επί πολλά χρόνια ήταν το μοναδικό στην περιφέρεια, σουλτανιάς σταφίδας και ίσως δεν ήταν γνωστό ότι μετά την ένωση της Κρήτης υπηρέτησε στο Υπουργείο Οικονομικών στην Αθήνα, συνεπώς ήταν ένας αξιόλογος άνθρωπος... (Φωτογραφία από το αρχείο Χρήστου Μιχ. Καλιβρετάκη)

φήμης καλλιτέχνη γιο του Στέλιο, που κάπου - κάπου θυμάται και τους Αρμένους.

Και οι τέσσερις θυγατέρες του παντρεύτηκαν στον τόπο μας και τον εμπλούτισαν με καινούριες οικογένειες. Η Χρυσάνθη παντρεύτηκε τον Γιάννη Βασμουλάκη που είχε μετανα-

στεύσει στην Αλεξάνδρεια, η Όλγα παντρεύτηκε τον Γεώργιο Βιριράκη (του Χατζή) που είχε μεταναστεύσει στην Αμερική και η Ανδρομάχη παντρεύτηκε στο διπλανό Νιο-χωριό το δάσκαλο Χ. Μακριδάκη.

Αλλά ως ευλογία του Θεού για τους Αρμένους ήταν ο γάμος της Ελπίδας με τον από το 1880 Ελληνοδιδάσκαλο στο Σχολαρχείο Βάμο Ρεθεμιώτη Λαμπροκλή Βιστάκη, που έγινε περί το 1883 και αρχικά εγκαταστάθηκαν στο Βάμο, όταν όμως μετά από 2-3 έτη κατεστράφη το σπίτι τους από πυρκαϊά, εγκαταστάθηκαν στους Αρμένους σε ιδιόκτητο σπίτι στις Κούκλες (που αγοράστηκε μετά τον θάνατό του από την οικογένεια του Βαγγέλη Τζουστάκη το 1906), φαίνεται δε ότι μεταφέρθη εδώ και το Σχολαρχείο απ το Βάμο ή πιθανόν να ελειτούργη ως ιδιωτικό, γιατί είναι βέβαιο ότι λειτουργούσε Σχολείο εκεί.

Απέκτησαν δύο παιδιά τον Στέλιο και τον Αλκιβιάδη ο οποίος πέθανε πολύ μικρός (για τον Στέλιο έχει ήδη γίνει λόγος στο κεφάλαιο του Σχολείου θα τον δούμε όμως και παρακάτω).

Εκτός από αυτές, τις περί τον ιδιωτικόν βίον του Λ. Βιστάκη πληροφορίες, ο ερευνητής του Αποκόρωνου Χαράλαμπος Μπουρνάζος βρήκε και ένα γραφτό ντοκουμέντο που είναι νομίζω αρκετό για να μορφώσει κανείς γνώμη για το έργο του, και να τεκμηριώσει, όσα θα γραφτούν γι' αυτόν.

Είναι μια ανταπόκριση από το Βάμο προς την εφημερίδα Αλήθεια στις 1.18.1881 την οποία παραθέτω ως έχει: "Γράφουν ημίν εκ Βάμου υπό ημερομηνίαν 22 Ιουλίου ε.ε. (...). Οι καρποί ους το Σχολαρχείον απέφερε, τα ομολογούμεν μετά παρησίας προς μικράν ηθικήν αμοιβήν του διδάξαντος δεδοκιμασμένου Ελληνοδιδάσκαλου κ. Λαμπροκλέους Βιστάκη, απεδείχθησαν των προσδοκιών ημίν αντάξει, οφείλονται δ' εις την άοκνον αυτού επιμέλειαν και ικανότητα. Ουχι μόνον θ' απορήσει πας τις μανθάνων τους υπερφυσικούς ούτως ειπείν, κόπους ους υπέρ της προόδου των μαθητών κατέβαλεν ιδιαίτερος προημνάξων επί ένδεκα ή δώδεκα ώρας καθ' εκάστην εργαζόμενος αλλά και θα δυσπιστήσκει αναλογιζόμενος ότι αυτός και μόνος ο νέος ούτος εδίδαξε και τας τρεις τάξεις. Εφ' ώ δικαίως εφελκυσάτο εις εαυτόν την εύνοιαν και τον δικαιον έπαινον όλης της επαρχίας; ήθελε δε λογισθή λίαν αγνώμων εκείνος, όστις παραγνωρίζων ταύτα δεν ωφελείν εις αυτόν βαθείαν ενγνωμοσύνην, δια τας προόδους τα οποίαί άχρι σήμεραν οι μόχθοι του ανέδειξαν· χωρίς δε ποσώς να φανώ υπερβολικός συνηγορούσιν υπέρ της αληθείας των γραφομένων τα πράγματα, ήτοι οι πέρυσιν εις την πρώτην τάξην του Γυμνασίου Αθηνών ακωλύτως καταταχθέντες μαθηταί αυτού, έτι δε αι εφετιναι εξετάσεις τας άριστας εμπούησασαι εντυπώσεις εις τους παρευρεθέντας, προκρίτους της επαρχίας, Δημάρχους, Δημογέροντας και υπαλλήλους, εξ ων ο Κύριος Κορωνάκης, αρχιγραμματεύς της Διοικήσεως ως απεσταλμένος αυτής απήγγειλε κατάλληλλον τη περιστάσει προσφώνησιν. Ταύτα περαινόντες δραττόμεθα της περιστάσεως να απονεύμεν τω Λαμπροκλή Βιστάκη τα συγχαρητήρια ημών και να τω ευχηθώμεν διηνεκή επιτυχίαν εις το επίμοχθον αλλά και δημοφελές έργον του (...)".

Μαριόγκα Χ. Καλλιβρετάκη. Στο πίσω μέρος της φωτογραφίας διαβάζεται με δυσκολία... «... κ. ευριδική δίδω ... την εικόνα μου αυτή

Εν Αρμένιοις τη 29 Ιουνίου 1915
Η νονά της Μαριόγκα Χ. Καλλιβρετάκη»

Επίσης διακρίνεται το σήμα του φωτογράφου «George Μεγαλοκονόμου»

Από αφήγηση του Γιάννη Βαγιωνάκη: «Η ωραιότερη γυναίκα του Αποκόρωνα στην εποχή της. Δεύτερη γυναίκα του παππού του Χρήστου Μιχ. Καλλιβρετάκη. Ήταν δασκάλα και κυκλοφορούσε με ομπρέλα».

ΑΛΗΘΕΙΑ, 1.8.1881

Όσα παιδιά λοιπόν είχαν την τύχη να γεννηθούν τις δεκαετίες του 1870, του 1880 και εν μέρει του 1890 πέρασαν από αυτήν την εκπαιδευτική επιμέλεια του Λαμπροκλή Βιστάκη, γι' αυτό και ο Αρμένιοι και γενικότερα ο Αποκόρωνας, τα χρόνια εκείνα στα οποία αναφέρομαι βρισκόταν σε υψηλό μορφωτικό επίπεδο, με πολλούς γραμματισμένους ανθρώπους, πολλούς δασκάλους και αρκετούς επιστήμονες. Δάσκαλοι αυτής της προέλευσης υπήρξαν οι Αρμενιοί Σπύρος Παπαγιαννάκης, η Ανδριανή Πανηγυράκη (του Μελισά), η Ελένη Βιριράκη, ο Μανούσος Τζιγκουνάκης, που ήλθε από τον Τζιτζιφέ παντρεύτηκε την αδελφή του Κουκουράκη και έγινε Αρμενιανός και τρεις αδελφοί από τη μεγάλη οικογένεια των Καλλιβρετάκηδων, ο Χρήστος, ο Αντώνης και ο Ιωάννης (του Δημητρίου) από τους οποίους ο Αντώνης εγκαταστάθηκε αργότερα στα Χανιά και έγινε δικαστικός κλητήρας και ο γιος του Λυκούργος σπούδασε δικηγόρος, ο Ιωάννης σπούδασε δικηγόρος, διετέλεσε γραμματέας του Βενιζέλου, αλλά απέθανε πρόωρα και ο Χρήστος έγινε στενός συνεργάτης του Λαμπροκλή Βιστάκη, του οποίου τελικά έγινε και γαμβρός, ελθόν σε δεύτερο γάμο με την αδελφή του Μαριόγκα και πολλοί θα θυμούνται το ζευγάρι αυτό που επί πολλά χρόνια με τις καλοκαιρινές τους διακοπές στους Αρμένους και στα γεράματά τους ακόμη έδινε ένα τόνο αρχοντιάς και κομψότητας στο χωριό μας, θα σημειώσω δε ότι αρχικά ο Χρήστος Καλλιβρετάκης είχε διορισθεί Στο Τελωνείο Ηρακλείου, όπου του εκίνησε το ενδιαφέρον η σταφίδα (σουλτανιά) και έφερε κλίματα στους Αρμένους και εφύτευσε το αμπέλι, που επί πολλά χρόνια ήταν το μοναδικό στην περιφέρεια, σουλτανιάς σταφίδας και ίσως δεν ήταν γνωστό ότι μετά την ένωση της Κρήτης υπηρέτησε στο Υπουργείο Οικονομικών στην Αθήνα, συνεπώς ήταν ένας αξιόλογος άνθρωπος. Έχουν ήδη αναφερθεί οι

Αρμενιοί επιστήμονες της εποχής εκείνης, δικηγόρος Γεώργιος Αναστασιάδης, Γιάννης και Λυκούργος Καλλιβρετάκης, ο Μηχανικός Δ. Σκανδάλης και ο γιατρός Αντώνης Μελισσάς, που επί πολλά χρόνια εξυπηρέτησε το χωριό και την περιφέρεια και μετά την μετεκπαίδευσή του στο Παρίσι εγκαταστάθηκε στα Χανιά με δική του Κλινική (θα ήταν παράλειψη να μην κάμω μνεία και για τον πατέρα του γιατρού, τον Μελισσογιάννη, που από όλους τους τότε ηλικιωμένους του χωριού, είχε ευρύτατη μόρφωση και γνώση με ακμαία μνήμη και φιλοσοφημένη διάθεση. Λένε και για τον πατέρα των Καλλιβρετάκηδων τον Δημήτρη Καλλιβρετάκη, και μάλιστα πως είχε και κάποια ηγετική επιρροή, αλλά δεν τον έφθασα, όπως δεν έφθασα ούτε τον πατέρα των Βιριράκιδων τον Χατζή Δημήτριον που με τον Χατζιλίκι είχε και κάποια θρησκευτική κοινωνική διάκριση). Σπουδαίος επιστήμων και προσωπικότης ήταν ο δικαστής Φραντζής Φραντζεσκάκης που έφθασε στο βαθμό του Προέδρου Εφετών και ήταν τακτικός καθ' όλη του τη ζωή παραθεριστής στους Αρμένους στο ιδιόκτητο σπίτι του (που το αγόρασε ο Λεντάρης) με την οικογένειά του, που κάθε απόγευμα την ίδια πάντα ώρα, με το ίδιο βάδιμα και την ίδια σοβαρότητα, μπροστά τα παιδιά με ψάθινα καπέλα, κατέβαιναν στον πλάτανο. Σε προσωπικότητα αναδείχθηκε και ο Γεώργιος Μπουρνάζος που έλαβε μέρος στις επαναστατικές κινητοποιήσεις και μάχες της περιόδου 1895-1897, εξελέγη πληρεξούσιος της Β' Συντακτικής Συνέλευσης των Κρητών του 1906, υπηρέτησε στο υπολιμεναρχείο Ματάλων και Καλυβών επί πολλά χρόνια και μετώκοισε από το 1919 στα Χανιά, όπου υπηρέτησε ως Ταμίας του Δήμου μέχρι το 1936, ως αναφέρθηκε και παραπάνω.

Βιβλιοπαρουσιάσεις

Βιβλία και περιοδικές εκδόσεις που μας έστειλαν

Γιώργος Αγοραστάκης «Περιβάλλον και τοπική ανάπτυξη», Β' έκδοση, Χανιά 2003

Μια έκδοση του Γιώργου Αγοραστάκη, Αντινομάρχη Χανίων, που αναφέρεται σε θέματα Τοπικής ανάπτυξης σε σχέση με το περιβάλλον.

Το βιβλίο χωρίζεται σε έξι ενότητες - κεφάλαια.

Στο πρώτο κεφάλαιο εξετάζεται το εννοιολογικό περιεχόμενο της «ανάπτυξης» και του «περιβάλλοντος» και αναπτύσσονται οι νέες προσεγγίσεις, οι αντιλήψεις και οι γενικότερες πολιτικές για τα σχετικά θέματα. Όπως αναλύεται, το περιβάλλον σε συνδυασμό με τις άλλες παραγωγικές δραστηριότητες, διαμορφώνει την ανταγωνιστικότητα των περιοχών και των περιφερειών στις σύγχρονες παγκοσμιοποιημένες συνθήκες.

Στο δεύτερο κεφάλαιο, εξετάζεται η διεπαφή του περιβάλλοντος με την γεωργία, οι αλλαγές που συντελούνται στην σύγχρονη γεωργία, τα προβλήματα που συσσωρεύονται από την εντατική ανάπτυξη της, οι κίνδυνοι που δημιουργούνται στα προϊόντα της. Η γεωργία εξακολουθεί και είναι κύρια παραγωγική δραστηριότητα στην Ελληνική περιφέρεια. Η κατάσταση και η προοπτική της γεωργίας καθορίζει το μέλλον και την ανάπτυξη της υπαίθρου.

Οι διατροφικές κρίσεις των τελευταίων χρόνων έθεσαν έντονα το ζήτημα της ασφάλειας και της υγείας στα προϊόντα-τρόφιμα της γεωργίας και όχι μόνον. Η ποιότητα και η ασφάλεια έγιναν απαίτηση στην αγορά. Διάφορα

συστήματα πιστοποίησης προϊόντων και υπηρεσιών αναπτύσσονται και υιοθετούνται γρήγορα από τις επιχειρήσεις προκειμένου να εγγυηθούν προς τους πελάτες τους την ποιότητα των προϊόντων τους και την φιλο-περιβαλλοντική τους συμπεριφορά. Η ποιότητα πλέον αποτελεί βασική προϋπόθεση για να σταθούν στην αγορά τα τοπικά προϊόντα και να στηριχθούν οι τοπικές αναπτυξιακές διαδικασίες. Τα θέματα αυτά αναπτύσσονται στο τρίτο Κεφάλαιο.

Οι φιλο-περιβαλλοντικές γεωργικές πρακτικές που διασφαλίζουν την παραγωγή ασφαλών και υγιεινών προϊόντων, προϊόντων με προστιθέμενη αξία, είναι στα θέματα του τέταρτου Κεφαλαίου. Τα τοπικά προϊόντα με ονομασία και εγγύηση, τα βιολογικά προϊόντα κτλ είναι επίσης στα θέματα του.

Η τοπική ανάπτυξη δεν εξαρτάται και μόνον από την τοπική παραγωγή υλικών αγαθών. Οι υπηρεσίες αποτελούν το δυναμικό κλάδο στις σύγχρονες οικονομίες. Στο πέμπτο κεφάλαιο γίνεται αναφορά στις νέες υπηρεσίες που εμφανίζονται και αναπτύσσονται στον αγροτικό χώρο. Οι υπηρεσίες σε συνδυασμό με τα προϊόντα οικοδομούνται σε μια κοινή βάση που είναι το περιβάλλον, από την ποιότητα του οποίου εξαρτώνται άμεσα.

Ο τουρισμός αντιπροσωπεύει ένα πρόσφατο τομέα τοπικής ανάπτυξης για πολλές περιοχές της Ελλάδας. Στο έκτο Κεφάλαιο γίνεται μια πιο αναλυτική εξέταση των σύγχρονων τάσεων του τουρισμού, της οικονομικής του σημασίας για την τοπική ανάπτυξη και της απόλυτης εξάρτησης του από το περιβάλλον. Ο τουρισμός είναι ο νέος δυναμικός κλάδος της οικονομίας και πρέπει να βρει την σχέση και συμβίωση του με το περιβάλλον, τον αγροτικό χώρο και τα προϊόντα του. Κρίθηκαν σκόπιμες περαιτέρω διευκρινίσεις και εξηγήσεις στο τέλος για ορισμένους εξειδικευμένους όρους που χρησιμοποιούνται στο κείμενο, πολύ περιορισμένα όμως, καθώς δεν είναι στις προθέσεις μας μια πολύ αναλυτική αναφορά σ' αυτά τα θέματα.

Νικολακάκης Δημήτρης (ιστορική έρευνα- επιμ.), Η Κρητική Επανάσταση του 1897 από τις σελίδες του αθηναϊκού και ξένου Τύπου, Χανιά 2003.

Πρόκειται για μια έκδοση, με θέμα τα δημοσιεύματα του αθηναϊκού και ξένου Τύπου που αναφέρονται στην τελευταία φάση του Κρητικού Ζητήματος.

Το βιβλίο περιλαμβάνει 237 από τα χιλιάδες άρθρα και ανταποκρίσεις που δημοσιεύτηκαν

από τον Ιανουάριο μέχρι το Μάρτιο 1897. Κατά το διάστημα αυτό η ελληνική και διεθνής κοινή γνώμη ζει, μέσα από τις εφημερίδες, τα δραματικά γεγονότα του 1897 και το Κρητικό Ζήτημα διατηρείται συνεχώς στην επικαιρότητα.

Την επιμέλεια του βιβλίου είχε ο Δημήτρης Νικολακάκης, ο οποίος ερεύνησε και επέλεξε τα πλέον αντιπροσωπευτικά άρθρα, παρουσιάζοντάς τα με τέτοιο τρόπο, ώστε να καλύπτουν πλήρως αυτή την τόσο σημαντική περίοδο.

Η εισαγωγή του βιβλίου, που έχει γίνει από τον Γιώργη Μανουσάκη, φιλόλογο-λογοτέχνη, βοηθά τον αναγνώστη στην πληρέστερη κατανόηση του ιστορικού σκηνικού της εποχής. Το βιβλίο αυτό εντάσσεται στα πλαίσια σειράς ιστορικών εκδόσεων του Ιδρύματος, αφιερωμένων στην επέτειο των 90 χρόνων από την Ένωση της Κρήτης με την Ελλάδα και πραγματοποιήθηκε χάρις στη χορηγία της εταιρείας "THE LOUIS ORGANIZATION" και Φίλων του Ιδρύματος.

«Διάλογοι καταλλαγής»

Ενημερωτικό δελτίο της Ορθοδόξου Ακαδημίας Κρήτης, Φύλλο 70, Ιούλιος, Αύγουστος, Σεπτέμβριος 2003. Μια καλαίσθητη έκδοση που εκδίδεται και διευθύνεται από τον Γενικό διευθυντή της Ακαδημίας Αλέξανδρο Παπαδερμό, με περιεχόμενο από τις δραστηριότητες και τις εκδηλώσεις της Ακαδημίας. Στο φύλλο 70 ειδική αναφορά στη συμπλήρωση 35 χρόνων από τα εγκαίνια της Ορθοδόξου Ακαδημίας Κρήτης.

«Συνεταιριστική Πορεία»

Ιδεολογία - Δράση - Επιστήμη, Τρίμηνη έκδοση Επιστημονικού - Ιδεολογικού προβληματισμού έκδοση της Εταιρείας των φίλων του Συνεταιρισμού, Έτος 18^ο, Τεύχος 71, Αθήνα, Ιούλιος, Αύγουστος, Σεπτέμβριος 2003. Εκδίδεται και διευθύνεται από τον πρόεδρο της Εταιρείας Γεώργιο Σελλιανάκη, με περιεχόμενο νέα και άρθρα για τους Γεωργικούς Συνεταιρισμούς, την κτηνοτροφία, την ανθοκομία κ.α

«Κρητικός Τύπος το Κρι - Κρι»

Έτος 17^ο Τεύχος 118, Αθήνα, Ιούλιος, Αύγουστος, Σεπτέμβριος 2003. Περιοδικό με αναφορά την Κρήτη, και θέματα λαογραφικά, τις εκδηλώσεις των Κρητικών, το Παγκόσμιο Συνέδριο Κρητών, Οικολογικά, κ.α.

«Η Φωνή των Φρεδιανών»

Αριθμός φύλλου 71, Αθήνα, Αύγουστος, Σεπτέμβριος, Οκτώβρης 2003. Τρίμηνη εφημερίδα των συλλόγων «Ευαγγελίστρια του Φρε» Αθηνών και «Παναγιά των δυο βράχων» Χανίων και του Χωριού Φρε. Ειδησεογραφική εφημερίδα με γεγονότα και εκδηλώσεις των συλλόγων και του δήμου Φρε, που δεν παραλείπει τις ιστορικές - λαογραφικές αναφορές. Εκδότης ο Μανώλης Μακροδάκης, πρόεδρος του συλλόγου Φρεδιανών Αθηνών και Διευθυντής ο Πάρις Σ. Κελαϊδής.

«Η Αμαριώτικη Φωνή»

Όργανο της Ομοσπονδίας σωματίων επαρχίας Αμαρίου Αριθμός φύλλου 71, Αθήνα, Ιούλιος, Αύγουστος, Σεπτέμβριος 2003. Συντάσσεται από επιτροπή, υπεύθυνος Ιωάννης Λίτινας. Ειδήσεις από την επαρχία Αμαρίου, τα χωριά της, τις εκδηλώσεις και τα κοινωνικά των συλλόγων της στην Αθήνα, τις εκδηλώσεις της Ομοσπονδίας.

«Νέαρχος»

Περιοδική έκδοση της Παγκρήτιας Αδελφότητας Μακεδονίας, Φύλλο 28, Χρόνος 16ος Ιούλιος,

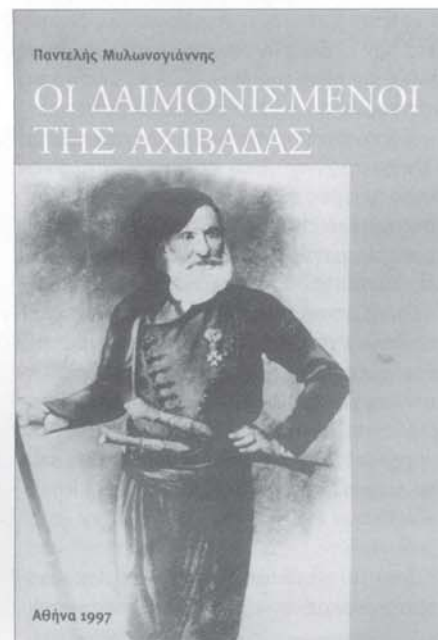

Αύγουστος, Σεπτέμβριος 2003. Ο «Νέαρχος» αφιέρωσε το 28ο τεύχος του στο Συνέδριο των «Κρητών Όπου Γης,» που πραγματοποιήθηκε από τις 20 μέχρι τις 24 Αυγούστου στη Κρήτη. Το τεύχος αυτό αναφέρεται αναλυτικά στις εργασίες του Συνεδρίου, έτσι ώστε μέσα από τις σελίδες του τις ζούμε κι εμείς. Το πλήθος των φωτογραφιών συμπληρώνουν την εικόνα για το συνέδριο. Ο «Νέαρχος» παρουσιάζει επίσης την προετοιμασία για το Συνέδριο, καθώς και εκδηλώσεις που έγιναν παράλληλα με αυτό.

«Οι Δαιμονισμένοι της Αχιβάδας»

του Γιάννη Λεντάρη

Παραθέτουμε σήμερα την παρουσίαση του βιβλίου "Οι δαιμονισμένοι της αχιβάδας" του Παντελή Μυλωνογιάννη. Το βιβλίο κυκλοφόρησε το 1997, από τον ίδιο το συγγραφέα ο οποίος δεν βρίσκεται μαζί μας, και την ίδια χρονιά, τον Σεπτέμβριο του 1997, ο ακούραστος εργάτης του Αποκόρωνα Πρόεδρος της Ομοσπονδίας Συλλόγων Αποκορώνου, Γιάννης Λεντάρης μας έστειλε την κριτική παρουσίαση του βιβλίου που δημοσιεύουμε σήμερα. Δυστυχώς έπρεπε να περάσουν έξι χρόνια για να ξεπεραστούν τα προβλήματα που παρουσιάστηκαν για τη δημοσίευσή του. Σήμερα έστω και με αυτή τη καθυστέρηση δημοσιεύουμε την παρουσίαση, καθώς και ένα μικρό απόσπασμα από το κείμενο του βιβλίου που αναδεικνύει για μια ακόμα φορά τη συμβολή των Αρμένιων στους αγώνες της Κρήτης για την απελευθέρωση.

ΕΝΑ ΑΚΟΜΗ ΒΙΒΛΙΟ ΚΥΚΛΟΦΟΡΗΣΕ γραμμένο από το διακεκριμένο συμπατριώτη μας, συγγραφέα και λογοτέχνη Παντελή Μυλωνογιάννη. Ο εγγονός του Καπετά Μαθιού έδωσε στο βιβλίο του το χαρακτηριστικό τίτλο "Οι Δαιμονισμένοι της Αχιβάδας", θέλοντας να θυμίσει το πως επονόμαζαν τους Επαναστάτες της τελευταίας Επανάστασης του 1896 και την Κρήτη οι Πολιτευόμενοι της ελεύθερης Ελλάδας.

Το περιεχόμενο του βιβλίου αναφέρεται στα τελευταία χρόνια της Τουρκοκρατίας στην Κρήτη, τη Μεταπολιτευτική Επανάσταση 1896-98, την Αυτονομία και τη διακυβέρνηση του νησιού από τον Πρίγκιπα Γεώργιο.

Η δομή του έργου ακολουθεί τη σειρά των γεγονότων. Η γλώσσας του ρέουσα, απλή δημοτική, χωρίς αυθαίρετες λογοπλάσιες κατακτά τον αναγνώστη. Λόγος δωρικός, τσεκουράτος, συμπυκνώνει τα γεγονότα και τα νοήματα. Εκεί που πρέπει γίνεται γλαφυρός και λυρικός.

Βαθιά συναισθηματικός για τους Αγωνιστές και την Κρήτη αγγίζει στα κατάβαθα της ψυχής μας.

Ζωντανή ιστορία ο ίδιος μας δίνει πολύτιμες πληροφορίες από το άγνωστο αρχείο της οικογένειας Μυλωνογιάννη, που για ένα σχεδόν αιώνα οι καταξιωμένοι βλαστοί της υπηρέτησαν την Πατρίδα. Αναφερόμενος στην εθνική προσφορά της οικογένειάς του, εστιάζει το ενδιαφέρον του στην παραπάνω περίοδο για να τονίσει τον πρωταγωνιστικό ρόλο κατά την μεταπολιτευτική επανάσταση του γιατρού Γιώργου Μυλωνογιάννη και των πρωτεργατών "εταίρων του μυστικού Σωματείου" απέναντι στο ρόλο του Μανούσου Κούνδουρου, τον οποίο όπως γράφει στο βιβλίο του, προσκάλεσαν για να του αναθέσουν την Αρχηγία. Η διαφορετική εκτίμηση των γεγονότων εκείνων και η αντίθετη πολλές φορές ερμηνεία που δίνει ο συγγραφέας στις εξελίξεις είναι άξια κάθε προσοχής και ρίχνει φως σε πολλές αθέατες και άγνωστες μέχρι σήμερα πτυχές τους. Η παράλειψη αναγραφής από μέρους του πλήρους βιβλιογραφίας δυσκολεύει ασφαλώς την παρά πέρα ιστορική έρευνα.

Οι Μυλωνογιάννηδες

Δεν είναι στις προθέσεις μας να λάβουμε οποιαδήποτε θέση στη διαφαινόμενη αντιπαλότητα των απόψεων και στην κριτική για όλους και για όλα, που διατυπώνονται στο βιβλίο.

Οφείλουμε όμως να τονίσουμε, ότι η εθνική προσφορά των Μυλωνογιάννηδων και σε αυτόν τον Αγώνα είναι ιστορικά βεβαιωμένη, δεν έχει αμφισβητηθεί, ακόμη και από κείνους που έχουν στοιχειώδη γνώση των ιστορικών γεγονότων. Ιδιαίτερα του φιλόδοξου γιατρού

☞ συνέχεια από τη σελίδα 11

Γιώργου Μυλωνογιάννη, ανιδιοτελή αγωνιστή, αγνού πατριώτη και πρωτεργάτη της Μεταπολίτευσης.

Ο γιατρός δεν είχε ουσιαστικές προσωπικές διαφορές με το Μανούσο Κούνδουρο, ή έστω, δεν είχε μόνο αυτές. Η διαφωνία τους ήταν βαθύτερη. Αφορούσε τις εκτιμήσεις των εξελίξεων και την ακολουθούμενη εθνική πολιτική του Αγώνα. Την Ένωση ή την Αυτονομία.

Την πολιτική της Αυτονομίας αντιστρατευόταν ο Μυλωνογιάννης, έστω και αν πρόσκαιρα είχε συγκατατεθεί γι' αυτήν. Γαλουχημένος στο οικογενειακό περιβάλλον του Καπετά Μαθιού, με τα πιο μεγάλα όνειρα για ελευθερία, και επηρεασμένος από τις φιλελεύθερες ιδέες της Γαλλικής Επανάστασης κατά την παραμονή του στη Γαλλία για σπουδές, πίστευε στις καθαρές λύσεις, που οδηγούν στη μία και μόνη, την απόλυτη ελευθερία. Κάθε άλλη πρόταση αποτέλούσε, γι' αυτόν, συμβιβασμό. Στ' αυτήν του αντιηχούσε το αίτημα όλων των επαναστάσεων που προηγήθηκαν: "Ένωση ή Θάνατος".

Στο Ακρωτήρι

Από το στρατόπεδο Ακρωτηρίου, που κυριαρχούσε με την ισχυρή προσωπικότητα του,

ο γιατρός συνέλεξε ασφαλώς αποφασιστικά να επαναφερθεί το ίδιο αίτημα, Ένωση ή Θάνατος. Σε αυτό το αίτημα έμειναν αμετακίνητοι οι επαναστάτες του Ακρωτηρίου, απορρίπτοντας την αυτονομία.

Όταν οι Ναύαρχοι κάλεσαν του Καπετάνιους στις 7/19 Μάρτη του 1897 στο Ρωσικό Θωρηκτό Αλεξάνδρου του Β', για να τους ανακοινώσουν την απόφαση των Μεγάλων Δυνάμεων για χορήγηση Αυτονομίας οι ηρωικοί Αγωνιστές επέμειναν στην Ένωση. Οι Ναύαρχοι τότε αμφισβήτησαν την επιθυμία του Κρητικού λαού για Ένωση και ζήτησαν να ερωτηθεί ο ίδιος ο λαός. (Βλέπε ημερ. Ακρωτηρίου σελ. 110-120).

Την επομένη πράγματι έγινε μια Επιτροπή από τους Γεώργιο Μυλωνογιάννη και Ελευθέριο Βενιζέλο. Ο γιατρός, για να μη διακινδυνεύσει το αποτέλεσμα, γιατί είχε διχαστεί ο λαός, πήρε το Βενιζέλο και πήγαν στους Αρμένους, στο χωριό του Ανέστη Αναστασιάδη, γραμματέα της Επιτροπής. Στο ίδιο χωριό που ο γιατρός, ασκώντας το ιατρικό επάγγελμα, είχε ρίξει όλο το σπόρο για λευτεριά και εθνική αξιοπρέπεια που έκρυβε στα στήθια του. Όπως αναμενόταν, κατά την Αποκορωνιώτικη εκείνη Συνέλευση πήραν ομόφωνη απόφαση για Ένωση. (Ημερ. Ακρωτ. Σελ. 138).

Απόσπασμα από το βιβλίο "Οι δαιμονισμένοι της αχιβάδας" του Παντελή Μυλωνογιάννη.

Αμέσως, το Σεπτέμβριο του 1889, η τούρκικη διοίκηση τότε διορίζει επαρχιακό γιατρό Αποκορώνου με έδρα το Βάμο. Μα τον Απρίλη του 1891 τον παύει "δια διαγωγήν ανάρμοστον προς την θέσιν του ως δημοσίου υπαλλήλου!" Ποτισμένος με τις ιδέες της Γαλλικής Επανάστασης, βλέποντας το χάλι της πατρίδας του, ο γιατρός δεν μπορούσε να ησυχάσει...

Φεύγει και πάει στους Αρμένους κι ανοίγει ιδιωτικό ιατρείο. Δούλευε καλά, έβγαζε λεφτά. Είχε ένα λαντό και σβούριζε όλο τον Αποκόρωνα, όπου τον καλούσε η ανάγκη. Σύντομα απόχτησε μεγάλη φήμη, και σα γιατρός, μα και σα φιλόνητος. Σαν πήγαινε στο σπίτι κανενός πολύ φτωχού, όχι μόνο δεν έπαιρνε λεφτά, αλλά διακριτικά του έβαζε κάτω από το μαξελάρι ένα ποσό, να πάρει τα φάρμακα και κανένα κοτόπουλο να ξαντεριάσει! Δε σας θυμίζει αυτό τους σημερινούς, μεγαλόσημους μεγαλογιατρούς με τα περίφημα φακελάκια; Όλος ο Αποκόρωνας τον λάτρευε, τον είχε καμάρι του. Και ο γιατρός απόχτησε μεγάλη δύναμη, που ποτέ δεν έκανε κατάχρηση της...

Μα δεν άργησε να μεταβάλει το ιατρείο του σε συνωμοτικό κέντρο. Γι' αυτό και η τούρκικη διοίκηση τον είχε στο μάτι. Έγινε ακριβώς το ίδιο όπως στα 1818, που ο φτωχοπάλληλος Νικόλας Σκουφάς είχε μεταβάλει το ταπεινό σπιτάκι στην Οντέσα, που του είχε παραχωρήσει ο μεγαλέμπορας Μαρασλής για να μένει, σε μυστικό κέντρο της θρυλικής Φιλικής Εταιρείας, που προετοίμασε την ανύσταση του Γένους.

Εκεί μαζεύονταν όλη η χρυσή νεολαία της εποχής, οι περισσότεροι νεαροί επιστήμονες και φοιτητάκια. Ο παπα-Μαλέκος, ο αδερφός του ο Λεωνίδας Μαλέκος από το Βάμο, ο παπα-Γαβριήλς Μανιουδάκης από το Πρόβαρμα, ο Ιωσήφ Λεκανίδης από τον Αλίκαμπο, ο Μάρκος Δημητρακάκης από το Ροδάκινο του Ρεθέμνου, ο Στυλιανός Φωτάκης από τους Μέλαμπες Αγίου Βασιλείου Ρεθέμνου, ο Χαράλαμπος Παπαδάκης από το Γαβαλοχώρι, ο Αντρέας Πρωτοπαπαδάκης από το Βάφε, ο Κακατσάκης από το Νίπος, ο αδερφός του γιατρού, ο Μιχάλης Μυλωνογιάννης, ο Εμμανουήλ Φρατζεσκάκης και ο Σέργης Καλλιγιάννης από το Βάμο, ο Γεώργιος Πανηγυράκης, ο Ιωάννης Γενεράλης από το Γερακάρι Αμαρίου του Ρεθέμνου, όλοι Αποκορωνιώτες και Ρεθεμιώτες, ο Λεωνίδας Λιονάκης από το Καστέλι Κισάμου, ο Ιωάννης Καλογεράς από την Κυθωνιά και ένας μόνο Σφακιανός, ο νεαρός δικηγόρος από τ' Ασκύφου, ο Σταυριανός Πολέντας ή Σισανές. Παρακάτω θα δείτε γιατί του τονίζω αυτό το "ένας μόνο" Σφακιανός. Αργότερα βάλανε στο

Γεώργιος Μυλωνογιάννης

Η προσήλωσή του στην απόλυτη ελευθερία της Κρήτης και στο αίτημα της Ένωσης συνάγεται και από το περιεχόμενο της επιστολής του προς το φίλο του Βλατάκη, που δημοσιεύεται για πρώτη φορά στη σελίδα 96 του υπό κρίση βιβλίου.

Η επιστολή καταλήγει ως εξής: "Μόνη η Ένωση και μόνη, εις ο σημείον έφθασαν τα πράγματα δύναται να επαναφέρει την γαλήνην εν τη δυσμοίρω πατρίδι μας..."

Ο ιστορικός του μέλλοντος θα χρησιμοποιήσει ασφαλώς και άλλα άγνωστα σήμερα στοιχεία για να καταγράψει την ιστορική αλήθεια.

Ο γιατρός Γιώργος Μυλωνογιάννης υπήρξε, χωρίς αμφιβολία, μία μεγάλη προσωπικότητα. Ασυμβίβαστος στις πεποιθήσεις του, αμετακίνητος στις θέσεις του, αλύγιστος στις αποφάσεις του. Επαναστάτης σωστός, βοήθησε με την προσφορά του στην απελευθέρωση της Κρήτης και υπηρέτησε την Πατρίδα.

ΠΡΟΤΑΣΗ: Να στηθεί η προτομή του στους Αρμένους, στον τόπο που ασκούσε το ιατρικό επάγγελμα και κατηχούσε το λαό για Επανάσταση.

Γιάννης Λεντάρης

Αθήνα, 10 Σεπτέμβρη 1997

κόλπο και το γέρο Κώστα Μαλινό, 73 χρονών, δήμαρχο του Βάμου, από το Γαβαλοχώρι. Όμως, η ψυχή της κίνησης ήταν ο γιατρός, ο Γιώργης Μυλωνογιάννης!

Τούτοι οι αγνοί και ονειροπόλοι νέοι αποτελέσανε το πρώτο ζυμάρι αυτού του τελευταίου Σηκιμού, που τον είπαν "η τυχερή επανάσταση", γιατί οδήγησε στην Κρητική Πολιτεία και τούτη στην Ένωση και την πραγματική λευτεριά. Καθώς μέσα τους έκαιγε άσβηστη η πατριωτική φλόγα, τα βροντήζανε του πασά και δεν τους ένοιωζε που παρατήσανε τη βολή τους, γυναίκες, κοπέλια, γέρους ανήμπορους και περιουσίες. Και πήραν τα όρη, τα βουνά μέσα σ' αφάνταστες δυσκολίες και κακοπάθειες. Ο Καζαντζάκης το έχει βροντοφωνάξει: "Η Κρήτη θέλει κουζουλούς. Τούτοι οι κουζουλοί θα λευτερώσουνε την Κρήτη". Οι "φρόνιμοι" στις πόλεις με τα φραγκικά τους, ας κάθονται, όπως γίνεται πάντα πίσω από τον μπεζαχτά τους να μαζεύουνε παραδες. Τούτοι οι "ψαλιδόκωλοι", σκέτες κουραδομηχανές, δε φελάνε για την πατρίδα...

Σκοπός των νέων αυτών ήταν πρωταρχικά η αντίδραση κατά της τουρκικής τυραννίας μ' όποιον τρόπο μπορούσαν, και η αναπτέρωση του πατριωτικού φρονήματος του λαού, που είχε καταρρακωθεί από την ήττα του 1889 και την κατάργηση των προνομίων. Κάναν νυχτερινά ντου κατά του τούρκικου στρατού στο Βάμο, στους Αρμένους, στις Καλύβες, κόβαν τους στύλους του τηλεγράφου, χτυπούσαν τις εφοδιοπομπές από Καλύβες προς Βάμο, τρομοκρατούσαν τις τούρκικες οικογένειες και τις ανάγκασαν να φύγουν στα Χανιά....

Τα νέα της Ανώνυμης Ναυτιλιακής Εταιρείας Κρήτης

ΣΗΜΑΝΤΙΚΗ ΑΥΞΗΣΗ των εσόδων της παρουσιάζει η Ανώνυμη Ναυτιλιακή Εταιρεία Κρήτης (ANEK) σε σχέση με την αντίστοιχη περυσινή περίοδο, σύμφωνα με τα οικονομικά αποτελέσματα του εννεαμήνου 2003 που ανακοίνωσε πρόσφατα η εταιρεία. Συγκεκριμένα, ο κύκλος εργασιών της ANEK ανήλθε σε 136,94 εκατ. ευρώ έναντι 129,05 εκατ. ευρώ πέρυσι και παρουσιάζει αύξηση κατά 6,11%.

Αυξημένα, επίσης, είναι και τα κέρδη προ τόκων, φόρων και αποσβέσεων (EBITDA), τα οποία ανήλθαν σε 34,35 εκατ. ευρώ το εννεαμήνου του 2003 έναντι 33,2 εκατ. ευρώ του εννεαμήνου του 2002, ενώ σημαντική άνοδο κατά 19,6% εμφανίζουν και τα καθαρά αποτελέσματα της εταιρείας, τα οποία διαμορφώθηκαν στα 18,93 εκατ. ευρώ έναντι κερδών ύψους 15,83% εκατ. ευρώ κατά την αντίστοιχη περίοδο του προηγούμενου έτους.

«Είναι γεγονός», επισημαίνει η Ανώνυμη Ναυτιλιακή Εταιρεία Κρήτης σε ανακοίνωσή της, «ότι η γενική εικόνα των αποτελεσμάτων του εννεαμήνου του 2003 πιστοποιεί την αποτελεσματικότητα της διοίκησης και σηματοδοτεί την προοπτική βελτίωσης των αποτελεσμάτων της χρήσης 2003 έναντι της προηγούμενης χρήσης 2002».

«Πράγματι», τόνισε σε ερώτησή μας ο πρόεδρος της Ανώνυμης Ναυτιλιακής Εταιρείας Κρήτης, κ. Εμμανουήλ Μανουσσογιαννάκης, «σκοπεύει και η ANEK στο μέλλον να φέρει καινούρια πλοία στη γραμμή των Χανίων, αρκεί και ο κόσμος να στηρίζει και να ενισχύει την εταιρεία, ώστε να μπορέσει κι αυτή να ανταποκριθεί». Και συμπλήρωσε: «Ας μην ξεχνάμε, άλλωστε, ότι και η ANEK πέρασε μια κρίση τα τελευταία χρόνια, όπως και όλες οι υπόλοιπες εταιρείες. Το γενεσιουργό αίτιο αυτής ήταν – οπωσδήποτε – η πτώση του Χρηματιστηρίου, και εξ' αυτού του γεγονότος η αδυναμία μας να αντλήσουμε από εκεί κεφάλαια, ώστε να αποπληρώσουμε τα δάνεια. Ευτυχώς, τη δεδομένη στιγμή, η εταιρεία έχει ήδη ανακάμψει και οι προοπτικές φαίνονται καλές. Το επόμενο βήμα μας, λοιπόν, θα είναι η επένδυση σε πλοία νεότερα και καλύτερα».

Ερωτηθείς, στη συνέχεια, για το πώς αντιμετωπίζει η ANEK την είσοδο των Γραμμών Στρίντζη στη γραμμή Χανιά-Πειραιάς, ο κ. Μανουσσογιαννάκης υπογράμμισε ότι αυτό είναι ένα θέμα, το οποίο απασχολεί την ANEK στο μέτρο που την απασχολεί και το ότι υπάρχει πλοίο της ίδιας εταιρείας στη γραμμή της Αγκώνας ή ότι υπάρχει πλοίο των Μινωικών Γραμμών στη γραμμή της Βενετίας που ανταγωνίζεται την Τεργεστή ή ακόμα και στη

γραμμή του Ηρακλείου. «Έτσι και στα Χανιά προσετέθη άλλη μια ανταγωνίστρια εταιρεία», σχολίασε ο πρόεδρος της ANEK, ενώ ακολούθως κλήθηκε να απαντήσει αν υπάρχει περίπτωση να φέρει και η ANEK γρηγορότερα πλοία:

«Θεωρώ ότι τα γρήγορα πλοία έχουν, πράγματι, αποτελέσει αντικείμενο διαφήμισης, εξυπηρετούν και τους επιβάτες, ωστόσο αμφιβάλλω αν εξυπηρετούν τις εταιρείες λόγω υψηλού κόστους. Πρόκειται για πλοία που κοστίζουν πολύ τόσο για να ναυπηγηθούν όσο και για να χρησιμοποιηθούν. Από εκεί και πέρα κάθε εταιρεία καλείται να κάνει τις επιλογές της», ανέφερε με κάθε ειλικρίνεια ο κ. Μανουσσογιαννάκης, ενώ σε ερώτησή μας για πιθανή συνεργασία ή και συγχώνευση με τις Μινωικές Γραμμές, επισήμανε:

«Συνεργασία μπορεί να υπάρξει ανά πάσα στιγμή, σε κάποια πλαίσια – βέβαια – που το θεσμικό πλαίσιο επιτρέπει. Η συγχώνευση είναι ένα άλλο κεφάλαιο. Είναι ένα πιο δύσκολο εγχείρημα, το οποίο απαιτεί χρόνο αλλά και επίλυση των προβλημάτων των εταιρειών που θα συγχωνευτούν. Με τις Μινωικές Γραμμές υπάρχει συνεχής επαφή από συστάσεως των εταιρειών, αλλά την παρούσα στιγμή δεν υπάρχει τίποτα νεότερο».

Αυτά, λοιπόν, ανέφερε στη σύντομη συνμιλία που είχαμε μαζί του, ο πρόεδρος της πρώτης ελληνικής ναυτιλιακής εταιρείας λαϊκής βάσης, η οποία για την ιστορία να θυμίσουμε ότι ιδρύθηκε στα Χανιά το 1967, όταν οι απλοί άνθρωποι του νησιού ήθελαν ένα δικό τους μεταφορικό μέσο για να ταξιδεύουν από και προς την Κρήτη με ασφάλεια. Οπωσδήποτε, από τότε τα οικονομικά δεδομένα έχουν αλλάξει ριζικά και όλες οι εταιρείες εκ των πραγμάτων – όπως είναι συνήθειο να λέγεται – έχουν μπει στο παιχνίδι του ανταγωνισμού και παίζουν με τους όρους του.

Ωστόσο – και τούτο είναι το δικό μας σχόλιο – όταν έχουμε να κάνουμε με μια εταιρεία, οι μέτοχοι της οποίας εξακολουθούν να είναι οι άνθρωποι της Κρήτης, όπως η ANEK, οι ανάγκες ακόμη και οι απαιτήσεις του κοινού πρέπει να λαμβάνονται κατά τι περισσότερο υπόψη. Όλοι αντιλαμβάνομαστε, φυσικά, ότι μια εταιρεία τέτοιου βεληγεκούσ πρέπει πάνω απ' όλα να είναι βιώσιμη, παρόλα αυτά η παροχή των καλύτερων δυνατών υπηρεσιών προς τους επιβάτες της, επιβάλλεται να είναι η προτεραιότητά της.

Κική Βασσάλου

Η εξυγίανση των πηγών Στύλου και Αρμένων

από την Κήρουκα 11-11-2003

«**Η ΕΞΥΓΙΑΝΣΗ** και διαμόρφωση αλλά και η περιβαλλοντική ανάπλαση των πηγών Στύλου και Αρμένων είναι το αντικείμενο ενός μεγάλου έργου, το οποίο βρίσκεται σ' εξέλιξη τους τελευταίους 6 μήνες στο Δήμο Αρμένων. Το έργο αυτό είναι δημοτικό και αφορά, άμεσα ή έμμεσα, τους Δήμους Αρμένων, Φρε, Βάμου και Κεραμειών. Ο προϋπολογισμός του έργου είναι 746.111 ευρώ χωρίς τον ΦΠΑ και 840.411 ευρώ με ΦΠΑ και η χρηματοδότηση του έργου γίνεται από το ΕΠΤΑ»

Το μεγάλο αυτό έργο, το οποίο ολοκληρώνεται σ' ένα μήνα περίπου στις πηγές του Στύλου, περιλαμβάνει την ανάπλαση και τη διαμόρφωση της Πλατείας και των πηγών στο δημοτικό διαμέρισμα του Στύλου. Ενώ σύντομα θα ξεκινήσουν ανάλογες εργασίες και στις πηγές του δημοτικού διαμερίσματος Αρμένων.

Ταυτόχρονα γίνονται προεπιμασίες για την έναρξη ανάλογων εργασιών στο δημοτικό διαμέρισμα Αρμένων. Οι οποίες θα διαρκέσουν για 5-6 ακόμα μήνες. Όπως εξήγησε ο κ. Παπαδομανωλάκης, στους Αρμένους θα γίνει εξυγίανση των υδροληπτικών έργων (οι πηγές στους Αρμένους έχουν σημαντική ποσότητα νερού) και επίσης διαμόρφωση των πηγών από αισθητικής και περιβαλλοντικής πλευράς. Έτσι θα υπάρξει πλακόστρωση του χώρου, διαμορφώσεις υπαιθρίων χώρων, κοιτοποίηση μέρους των επιφανειακών αγωγών, αναπλάσεις χώρων άθλησης και περιπάτου και εν γένει αισθητικές παρεμβάσεις.

Σημειώνεται ότι ο Δήμος Αρμένων ανέθεσε μια σειρά από αρχιτεκτονικές, ηλεκτρομηχανικές και τοπογραφικές μελέτες, προκειμένου να βελτιώσει τις συνθήκες υδροληψίας των πηγών Αρμένων και Στύλου, απ' όπου υδρεύονται, εκτός του Δήμου Αρμένων, οι όμοροι Δήμοι Βάμου, Φρε και Κεραμειών.

Η ηλεκτρομηχανολογική μελέτη αφορά τις εγκαταστάσεις υδροληψίας των πηγών, με αντικατάσταση του υφιστάμενου αγωγού, ο οποίος παρουσιάζει σημαντικές απώλειες. Και με την αντικατάσταση του αντλιοστασίου, ώστε να μπορεί ν' ανταποκριθεί στις αυξημένες παροχές. Ακόμα περιλαμβάνει την ανάδειξη του φυσικού κάλλους των πηγών με τον κατάλληλο φωτισμό, κατά τη διάρκεια της νύχτας.

Μ.Π.

Αυτοί που φεύγουν...

Μνημόσυνο στη μνήμη του Μιχ. Χριστοδουλάκη

Ο λόγος που εκφώνησε στους Αρμένους, ο Μανώλης Πιπεράκης στις 2 Νοεμβρίου 2003 στο δεκαετές

μνημόσυνο του θείου του Μιχάλη Χριστοδουλάκη, πατέρα του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών Νικ. Χριστοδουλάκη:

Θεΐε Μιχάλη,

Πάνε δέκα χρόνια που έφυγες, όμως δεν ξεχάστηκες. Είτε γιατί ο χρόνος τρέχει γρήγορα, είτε γιατί οι υποθήκες που μας άφησες δεν ξεχνιούνται εύκολα. Υποθήκες απλές σαν έννοιες, αλλά σημαντικές σαν αξίες, όπως περηφάνια, αλήθεια, ντομπροσύνη, παλικαριά.

Δεν ξέρω πόσο σημαντικές είναι οι έννοιες αυτές εκεί που βρίσκεσαι τώρα, αλλά για εμάς εδώ έχουν μεγάλη αξία, αν και δυστυχώς στις μεγάλες ταχύτητες της εξέλιξης που πορευόμαστε, τις ξεπερνάμε και τις ξεχνάμε.

Ακόμα θυμάμαι πώς αντιδρούσες σε θέματα αξιοπρέπειας και υπερηφάνειας. Δεν ήσουν ο ραφινάτος λόγιος εκφραστής των «πιστεύω» σου, αλλά ο απλοϊκός αγωνιστής και υπερασπιστής της Αλήθειας, της Τιμής, της Υπερηφάνειας. Της προσωπικής, της οικογενειακής, της εθνικής.

Στα δύσκολα χρόνια που έζησες, πριν και κατά τη διάρκεια του πολέμου, αγωνίστηκες, πρόσφερες και δοκιμάστηκες σκληρά σε όλα τα μέτωπα. Και όμως, σε όλες τις αναμετρήσεις έβγαίνες πάντα νικητής, ακόμα και όταν ο σκληροτραχίλος κατακτητής σε υπέτασσε προσωρινά, κλείνοντάς σε μπουντρούμια τιμωρίας, που για σένα δεν ήταν παρά δοκιμαστήρια ανδρείας και υπερηφάνειας. Και πάντα άντεχες και ξεπερνούσες τις δοκιμασίες, ακόμα κι αν σου άφηναν σωματικά τραύματα. Όσο το σώμα σου υπέφερε, τόσο η καρδιά σου ανδρειωνόταν.

Αγαπητοί συγχωριανοί και φίλοι, επιτρέψτε μου να σας θυμίσω εν συντομία τα σημαντικότερα σημεία στην πορεία του Μιχ. Χριστοδουλάκη:

Γεννήθηκε στους Αρμένους Αποκορώνου το 1908, και στα οκτώ του ορφάνεψε από πατέρα. Τελείωσε το Δημοτικό, αλλά τα οικονομικά και οι δυσκολίες της εποχής δεν του επέτρεψαν να συνεχίσει τα γράμματα και να σπουδάσει. Έγινε, όμως, ένας καλός ράπτης, μια τέχνη που τον βοήθησε σε πολλά στάδια της ζωής του.

Το 1930, μετά τη στρατιωτική του θητεία, κατατάσσεται στη Χωροφυλακή. Η κατάταξή του αυτή του ανοίγει νέους ορίζοντες, αλλά και του επιφυλάσσει δοκιμασίες, στα δύσκολα χρόνια που ακολουθούν. Το κίνημα του Βενιζέλου τον βρίσκει να υπηρετεί στην Κοζάνη. Υπακούοντας στα Δημοκρατικά του φρονήματα, υποστηρίζει το κίνημα και διώκεται από το σώμα της Χωροφυλακής για τρία χρόνια. Επανέρχεται το 1938, και ο πόλεμος τον βρίσκει να υπηρετεί στην

Άμφισσα. Εκεί, στο χωριό Μαυρολιθάρι, με κίνδυνο της ζωής του, βοηθάει για οκτώ μήνες Άγγλους στρατιώτες να διαφύγουν στη Μέση Ανατολή. Αυτό του κοστίζει νέα απόλυση, τον Οκτώβριο του '42, και καταδίκη δέκα ετών από το Ιταλικό Στρατοδικείο. Φυλακές Αβέρωφ και Χαϊδαρίου για τρία χρόνια. Εκτελέσεις συγκρατούμενων και δοκιμασίες. Εδώ η τύχη βοήθησε τον Μιχάλη Χριστοδουλάκη, μια και η τέχνη του ράφτη εκτιμήθηκε από ένα Γερμανό, το χιτώνιο του οποίου επιδιόρθωσε, και οποίος τον έστειλε στο συνεργείο των φυλακών, αντί στο εκτελεστικό απόσπασμα. Το 1944 αποφυλακίζεται και κατατάσσεται εκ νέου στο Σώμα, με απόφαση του Υπουργείου Εσωτερικών, και στις 27 Οκτωβρίου του '48, το Υπουργείο Δημόσιας Τάξης τον τιμά με το «Μετάλλιο Αυτοθυσίας» για τον κίνδυνο στον οποίο εξέθεσε τη ζωή του κατά τη φυγάδευση των Άγγλων στρατιωτών. Τον τιμούν, επίσης, η Αγγλική Πρεσβεία και ο Στρατηγός Αλεξάντερ των συμμαχικών δυνάμεων με το «Μετάλλιο Ανδρείας». Ο πόλεμος τελειώνει, ο Μιχάλης έχει βάλει το λιθαράκι του στην οικοδόμηση της Ελευθερίας και της Αξιοπρέπειας, και το 1949 απολύεται, με αίτησή του, από τη Διεύθυνση Χωροφυλακής Κυκλάδων, με διαγωγή «εξαιρετική».

Επιστροφή στις ρίζες του, τους Αρμένους, όπου παντρεύεται την Ειρήνη Βροντάκη, και κάνει δυο παιδιά, το Νίκο και την Ελπίδα. Εκεί

συνεχίζει το επάγγελμα του Ράφτη, μέχρι να πάρει σύνταξη.

Θεΐε Μιχάλη, έχουν περάσει πολλά χρόνια από τότε, αλλά θυμάμαι ακόμα την αγωνία σου για την πορεία των παιδιών σου. Ήθελες να έχουν, όπως έλεγες, «καθαρό κούτελο» στην κοινωνία, γιατί πίστευες ότι η εντιμότητα ήταν το καλύτερο προσόν, αλλά και εφόδιο, στην πορεία του ανθρώπου. Φυσικά και θα έκανες και κάποια όνειρα γι' αυτά. Αλλά δεν νομίζω ότι θα είχες φανταστεί την πορεία που τους επιφύλασσε η ζωή: Μια Ελπίδα όλο χαμόγελο, πετυχημένη και αγαπητή, σε επαγγελματικούς και κοινωνικούς χώρους. Και ένα Νίκο τιμή και περηφάνια για τον τόπο του, και παράδειγμα προς μίμηση. Χωρίς τη καταγωγή από προνομιά τζάκια, από τα οποία ξεκινούν πολλοί μια πετυχημένη καριέρα, χάραξε το δρόμο του, έδωσε τους δικούς του αγώνες σε δύσκολες εποχές, σπούδασε, δούλεψε και ξεχώρισε, για να γίνει -σήμερα- «πρώτος τη τάξει» Υπουργός, και με πολύ μέλλον ακόμα μπροστά του. Πορείες και εξελίξεις, που κάνουν εμάς υπερήφανους, λόγω καταγωγής, αλλά και που -πιστεύω- πρέπει να δίνουν και κάποια ικανοποίηση στην ψυχή σου, με κάποιο τρόπο που μόνο αυτή μπορεί να αντιληφθεί. Μια ικανοποίηση που δικαιώσουν και άξιζες να ζήσεις σε γήινο επίπεδο, αλλά δεν πρόλαβες.

Αιώνια σου η μνήμη και δικαιωμένα να είναι πάντα τα «πιστεύω» σου, για το καλό του κόσμου όλου.

Μ.Π.

Στη μνήμη Κώστα Θ. Νικολάου

Τι να πει κανείς για τον Κώστα Νικολάου; Τι να πει κανείς για έναν νέο εγκλωβισμένο στο κορμί ενός 94χρονου;

Γιατί αυτό ακριβώς ήταν ο Κώστας Νικολάου - ένα μυαλό δυνατό, καλλιεργημένο, πνεύμα ανήσυχο και ζωηρό, που δεν σταμάτησε ποτέ να αποζητά την μάθηση. Λάτρευε τα βιβλία, κυρίως τα ιστορικά, τα ταξίδια, τον αθλητισμό (ήταν ταγμένος Παναθηναϊκός ας του το συγχωρήσουν οι φίλοι του οι Ολυμπιακοί)

Με το πρωτοποριακό, ασυνήθιστο χιούμορ του και την διάθεση για αυτοσαρκασμό ακόμα και τις πιο δύσκολες του ώρες δήλωνε αντάξιος αντίπαλος του Κεντέρη και εθελοντής για τους Ολυμπιακούς του 2004. Άνθρωπος έντιμος, απλός και ευθύς, είχε πάντα να πει μια καλή κουβέντα για όλους. Δεν κράτησε ποτέ κακία σε κανέναν. Δεν είχε εχθρούς. Λάτρευε την Ευαγγελία, τους Αρμένους και τους Αρμενιανούς, κι αυτοί του ανταπέδωσαν την αγάπη του αυτή. Το απέδειξαν άλλωστε έμπρακτα το Σάββατο που μας άφησε. Η εικόνα του να παίζει χαρτιά ή τάβλι στο καφενείο, να ακούει το ραδιάκι του, αλλά κυρίως να λύνει σταυρόλεξα με τον μεγεθυντικό του φακό σε πείσμα της κακής του όρασης έχει χαραχτεί στην μνήμη όλων όσων τον γνώρισαν. Ο Κώστας Νικολάου, ο πατέρας μου, δήλωνε άθεος, όμως ήταν ο καλύτερος Χριστιανός που έχω γνωρίσει. Κάποτε σε μια κουβεντούλα μας σχετική με το πόσο γρήγορα περνούν τα χρόνια, τον είχα ρωτήσει: Μα θυμάσαι μπαμπά πότε ήσουν 15 χρονών; - Χτες!

Ήρθε η μονολεκτική απάντησή. Καληνύχτα μπαμπά

ΜΑΡΙΛΕΝΑ Κ. ΝΙΚΟΛΑΟΥ - ΚΟΥΤΣΟΥΠΑΚΗ

Στην κυρα Στέλλα
(την γιάτρουνα)

Σεμνή και διακριτική παρουσία για την μικρή παρουσία του χωριού μας. Για όσους, όπως εγώ, την έζησαν από κοντά θα την θυμόμαστε πάντα με το χαμόγελο και την περισσεια ευγένεια, τριγυρισμένη από τα λουλούδια της που φρόντιζε ιδιαίτερα στην αυλή του σπιτιού της.

Στάθηκε αντάξια σύζυγος, μέχρι τέλους, δίπλα στον γιατρό Γιώργο Μιχελογιάννη και είχε την τύχη να είναι μητέρα δυο παιδιών, του Σήφη και της Ασπασίας που πρόκοψαν ιδιαίτερα.

Καλό ταξίδι κυρα Στέλλα

E. T.

Στις 2 Νοεμβρίου 2003 απεβίωσε στην Νέα Υόρκη ο καταξιωμένος σε όλους τους Κρήτες της ομογένειας, εκδότης του περιοδικού της Παγκρητικής Αμερικής «Κρήτη», σύζυγος της Ελευθερίας Κοκκινάκη, συγχωριανός μας Γιώργος Χαραλάμπου Τερεζάκης, πατέρας του Χαράλαμπου, του Δημήτρη και του Γιώργου, και παππούς της Στεφανίας και της Ελευθερίας. Στις 16 Νοεμβρίου τελέστηκε τρισάγιο, στους Αρμένους, στη μνήμη του, από την οικογένεια του αδερφού του Ελευθερίου Χαρ. Τερεζάκη.

Πέθανε στις 12 Νοεμβρίου και ετάφη στους Αρμένους η Ευαγγελία Χαλιαμούτη ετών 87, μητέρα της Παρασκευής Νικητάκη.

Πέθανε στις 17 Οκτωβρίου και ετάφη στο Κόκκινο Χωριό η Στυλιανή Μιχελογιάννη ετών 83, μητέρα του Σήφη και της Ασπασίας.

Στη μνήμη Γιώργου Χαραλάμπους Τερεζάκη

Στις 2 Νοεμβρίου απεβίωσε στην Αστόρια της Ν. Υόρκης ο Γιώργος Τερεζάκης του Χαράλαμπου και της Σοφίας. Είχε παντρευτεί την Ελευθερία το γένος Κοκκινάκη, επίσης από τους Αρμένους και ήταν πατέρας του Χαράλαμπου, του Δημήτρη και του Γιώργου. Στη νεκρώσιμη ακολουθία που εψάλη στον Ι.Ν. Αγ. Δημητρίου της Αστόρια, παρερεύθησαν πολλοί Κρήτες και μη, της ομογένειας, από όλες σχεδόν τις Πολιτείες της Αμερικής, συγγενείς, φίλοι και συνεργάτες, αντιπρόσωποι κρητικών σωματείων κλπ. Ο εκλιπών εργάστηκε ως δημοσιογράφος αρχικά στην εφημερίδα "ΑΤΛΑΝΤΙΔΑ" της Ν. Υόρκης και στη συνέχεια στην εφημερίδα "ΕΘΝΙΚΟΣ ΚΗΡΥΚΑΣ".

Καταξιώθηκε όμως στις συνειδήσεις των Κρητών της ομογένειας ως συντάκτης του έγκριτου περιοδικού "ΚΡΗΤΗ" της Παγκρητικής Ενώσεως της Αμερικής, όπου εργάστηκε επί 35 και πλέον έτη. Για την προσφορά του αυτή αλλά και τη γενικότερη συμβολή του στη προώθηση των ζητημάτων των Κρητών της Αμερικής και την πνευματική επικοινωνία μεταξύ τους τιμήθηκε από την Παγκρητική και από άλλους φορείς της ομογένειας. Με την αγαπημένη του σύζυγο Ελευθερία δημιούργησαν μία ευτυχισμένη οικογένεια, διατηρώντας τα ήθη και τις παραδόσεις της πατρίδας, μαζί πάντα στις δύσκολες ώρες και τις χαρές της ζωής. Ζευγάρι που έχαιρε τον σεβασμό και την αγάπη των Ελλήνων αλλά και των ξένων της Αστόρια, όπου έζησαν και είχαν την ευτυχία να δουν αποκατεστημένα τα παιδιά τους και να νοιώσουν τη χαρά των εγγονών. Μαζί επισκέφθηκαν το αγαπημένο τους χωριό για τελευταία φορά το καλοκαίρι του 1999.

Ας είναι αιώνια η μνήμη του και ο Θεός ας δίνει στη σύζυγο και τα παιδιά του κουράγιο και δύναμη.

Σ.Μ.Τ.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΟ

Αισθάνομαι βαθύτατη υποχρέωση να ευχαριστήσω τους κατοίκους των Αρμένων για την καθολική τους συμμετοχή στην κηδεία του πατέρα μου. Ομολογώ ότι τον πόνο για την μεγάλη μου αυτή απώλεια έκανε εντονότερο, η συγκίνηση που ήταν ζωγραφισμένη στα πρόσωπα σας και που έδειχνε ότι τον αγαπήσατε κι εσείς, όπως όλοι εκείνοι -χωρίς καμία εξαίρεση- που είχαν την τύχη να τον γνωρίσουν στη διάρκεια της ζωής τους. Και πάλι σας ευχαριστώ.

ΘΕΟΔΩΡΟΣ Κ. ΝΙΚΟΛΑΟΥ

Συνέδριο για τον Λαϊκό Πολιτισμό της Κρήτης

Η ΙΛΑΕΚ και το Τμήμα Ιστορίας, Αρχαιολογίας και Κοινωνικής Ανθρωπολογίας του Παν/μίου Θεσσαλίας σε συνεργασία με το Πολυτεχνείο Κρήτης διοργάνωσαν Συνέδριο για τον Λαϊκό Πολιτισμό της Κρήτης (Τοπικότητες: αντιστάσεις, μεταβολές και συνθέσεις), που έγινε στα Χανιά, στο Συνεδριακό Κέντρο του Πολυτεχνείου Κρήτης (στην πρώην Γαλλική Σχολή, στη Χαλέπα) στις 21, 22 και 23/11/2003.

Με απώτερο στόχο το συνέδριο για τον Λαϊκό πολιτισμό της Κρήτης να καθιερωθεί ως θεσμός, κρίνεται αναγκαίο να διερευνηθεί κατά την πρώτη αυτή συνάντηση η υπάρχουσα κατάσταση στην Κρήτη, μια κοινωνία ιδιαίτερα πολιτισμικά και κλειστή γεωγραφικά. Με αυτή την προοπτική επιλέχθηκε ως ειδικό θέμα του Συνεδρίου η διερεύνηση των τοπικοτήτων στην Κρήτη, των ιδιαίτερων εκείνων χαρακτηριστικών που εμφανίζονται στα διαφορετικά μέρη του νησιού. Πώς, τέλος, αφομοιώνεται, συμβαδίζει και αξιοποιείται η παρά-

δοση από τον σημερινό άνθρωπο, παράλληλα με την στρόφη προς τον σύγχρονο τρόπο ζωής, τις καταναλωτικές αντιλήψεις και τις επιδράσεις από τον μαζικό τουρισμό και την παγκοσμιοποίηση. Πόλος αντίστασης στη λαίλαπα της παγκοσμιοποίησης και στην πλήρη ομογενοποίηση, αποτελεί ο λαϊκός πολιτισμός.

Οι εισηγητές του συνεδρίου συνέκλιναν στην άποψη ότι "στην Ελληνική περιφέρεια ο λαϊκός πολιτισμός είναι πολύ ισχυρός", ενώ ιδιαίτερα για την Κρήτη ότι αποτελεί ένα κοινωνικό πεδίο "με πολλές αντιστάσεις γιατί παρόλο που είναι ανοικτό μπορεί να δέχεται και να απορροφά και να αφομοιώνει ξένα στοιχεία".

μικρές ειδήσεις

Μια νέα επιχείρηση στους Αρμένους

Μια νέα επιχειρηματική δραστηριότητα, σχεδιάζεται από τον συγχωριανό μας Μανώλη Χαιρετάκη. Η ιδέα στηρίζεται στην εκμετάλλευση των φυσικών πλούτων της περιοχής μας, και περιλαμβάνει εκτός από τουριστικές υπηρεσίες διαμονής, εστίασης κλπ και την πρωτότυπη δραστηριότητα για καταβάσεις στον ποταμό του Κοιλιάρη με Κανόε - Καγιάκ (μικρές βαρκούλες ειδικά σχεδιασμένες για ποτάμια) η οποία θα απευθύνεται σε ντόπιους και ξένους που έρχονται να χαρούν τις ομορφιές του τόπου μας. Ο ίδιος ο Μανώλης μας επεσήμανε ότι η δραστηριότητα αυτή δεν θα επιβαρύνει το ποτάμι, αλλά σε αντίθεση θα αναδειξεί και θα προβάλει με τον καλύτερο δυνατό τρόπο το φυσικό διαμορφωμένο περιβάλλον κατά μήκος του. Ήδη από το Δήμο Αρμένων έχει χορηγηθεί άδεια χρήσης.

Εκδήλωση της Παγκρητίου Ενώσεως για το Πολυτεχνείο

Πραγματοποιήθηκε την Τετάρτη 12 Νοεμβρίου, στο Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο Αθηνών, η εκδήλωση της Παγκρητίου Ενώσεως, αφιερωμένη στην επέτειο του Πολυτεχνείου.

Θέμα της εκδήλωσης "οι Κρητικοί στον Αντιδικτατορικό Αγώνα". Προηγήθηκαν εισηγήσεις - χαιρετισμοί του Προέδρου της Παγκρητίου Ενώσεως Γεωργίου Πρασιανάκη και του Γραμματέα του Συνδέσμου Αντιστασιακών Νικολάου Απανωμεριτάκη. Ακολούθησαν οι αναφορές των ομιλητών, Φ. Ιωαννίδη, Σ. Βαθιυράκη, Α. Βερυβάκη, Μ. Δαμανάκη, Οθ. Δαφέρμου Π. Κηάδου, Μ. Σταυρακάκη και Ν. Χριστοδουλάκη.

Όλοι οι ομιλητές, διακεκριμένοι αγωνιστές του Αντιδικτατορικού Αγώνα, με σημαντικές προσφορές και θυσίες στο ενεργητικό τους, εξιστόρησαν με ενάργεια, προσωπικές εμπειρίες και, από μέσα γνώση προσώπων πράξεων και καταστάσεων. Το πολυηχηθές ακροατήριο παρακολούθησε με προσοχή και θερμές εκδηλώσεις τους ομιλητές. Εντυπωσιακή υπήρξε η έκθεση μοναδικών φωτογραφιών της εποχής και καταστάσεις Κρητικών που έλαβαν μέρος στον Αντιδικτατορικό Αγώνα. Η Παγκρητίος Ένωση ανέλαβε πρωτοβουλία συγκέντρωσης αυτού του υλικού και δημιουργίας αρχείου αυτής της προσφοράς των Κρητικών σε έναν αγώνα που είναι άξιος τιμής και προσοχής.

Δωρεάν μεταφορά των δικύκλων για τους επιβάτες της ANEK από και προς όλα τα λιμάνια

Η Ανώνυμη Ναυτιλιακή Εταιρεία Κρήτης, γνωστοποιεί, προς ενημέρωση του κοινού, ότι στα πλαίσια της κοινωνικής πολιτικής της, από τις 13-10-2003 θα μεταφέρει δωρεάν όλα τα δίκυκλα οχήματα των επιβατών της, που ταξιδεύουν στα δρομολόγια των γραμμών της Κρήτης, Χανιά, Ρέθυμνο, Ηράκλειο.

ΔΩΡΕΕΣ ΣΤΗΝ ΕΝΟΡΙΑ

Ο κ. Ιωάννης Βαγιωνάκης προσέφερε το ποσό των 100 € στην ενορία Αρμένων εις μνήμη γονέων και αδελφών.

Η κ. Ελένη Μπουτσαράκη προσέφερε το ποσό των 50 € στον ιερό ναό Αγίου Νικολάου Αρμένων εις μνήμη και αντί τριμήνου μνημόσυνου του συζύγου της Γεωργίου Μπουτσαράκη.

Η οικογένεια του Ελευθερίου Λάμπρου Τερεζάκη προσέφερε το ποσό των 100 € στον ιερό ναό Αγίου Νικολάου Αρμένων εις μνήμη και αντί στεφάνου του αδελφού των Γεωργίου Λάμπρου Τερεζάκη.

Με τη συμπλήρωση 20 χρόνων από τον θάνατο του πατέρα τους **Μιχάλη Χαράλ.Τερεζάκη, η Σοφία και η Αναστασία** προσέφεραν το ποσό των 150 € στην ενορία Αρμένων.

Το Εκκλησιαστικό Συμβούλιο Αρμένων ευχαριστεί θερμά τους ως άνω δωρητές.

Για το Εκκλησιαστικό Συμβούλιο
παπα Μανώλης Νικολακάκης

Δωρεές στην εφημερίδα μας

Το περασμένο τρίμηνο λάβαμε από τους αγαπητούς αναγνώστες τα παρακάτω ποσά
Καβρουδάκηκ-Τοισμενάκη Μαρία 100 Δολ Αυστρ.
Μπολιανάκη Μιχάλη 120 \$ Αυστραλίας
Θεοδωράκη Βασίλειο 20 €
Κοκογιαννάκη Χρυσούλα 50 €
Στη μνήμη του θεού τους Γεωργίου Χαρηάδη Τερεζάκη προσέφεραν ο Μανώλης Ζυμβραγουδάκης και η Ανδρονίκη Τερεζάκη-Ζυμβραγουδάκη 20 €, ο Τερεζάκης Γεώργιος του Ελευθερίου 40 €, η Σοφία Τερεζάκη-Αμπαρτζίδη 50 € και η Αναστασία Τερεζάκη-Κουναθάκη 30 €.

Τους ευχαριστούμε όλους θερμά.

Οι οικονομικές προσφορές μπορούν να αποστέλλονται με ταχυδρομική επιταγή στη διεύθυνση: Τσακίρακις Γιάννης, Σουηθίου 124, 173 42 Αγ. Δημήτριος ή να κατατίθενται στο λογαριασμό 156/76 1034-33 της Εθνικής Τράπεζας, και στη συνέχεια να ενημερώνετε την εφημερίδα στο τηλέφωνο 9916613, για να σας σταθεί η σχετική απόδειξη.

Η "Ε" θέλοντας να είναι συνεπής ως προς το χρόνο έκδοσης της, ενημερώνει τους αγαπητούς συνεργάτες της ότι η ύλη που θα δημοσιευθεί στο επόμενο φύλλο θα πρέπει να έχει φτάσει στην εφημερίδα μέχρι 25 Φεβρουαρίου 2004.

Το χορό της πραγματοποιεί η Παγκρητίος Ένωση στις 22 Φεβρουαρίου 2004 στο κέντρο "REX" στην οδό Πανεπιστημίου. Περισσότερες πληροφορίες όσοι ενδιαφέρονται μπορούν να έχουν από την Παγκρητίο στο τηλέφωνο 210 3820389.

Έγραψαν στην Ελευθερόπολη

Montreal 3-11-03

Αγαπητέ Γιάννη σας χαιρετώ εμένα και μαζί με το συμβούλιο του συλλόγου Αρμενιανών της Αθήνας. Λαμβάνοντας την εφημερίδα την Ελευθερόπολη, με γυρνάει στα παλιά του χωριού μας στις αναμνήσεις της εποχής εκείνης και παίρνω κουράγιο μέχρι την επόμενη φορά, αν υπάρξει υγεία, που θα βρεθώ όπως και πέρσι στον τόπο της εφηβικής μου ηλικίας που δεν ξεχνιέται και που "αγάπησα". Σας εύχομαι στον Σύλλογο πάντα πρόοδο προκοπή, να έχετε υγεία και ομόνοια και οι απανταχού της γης Αρμενιανοί θα σας συμπαραστέκονται ποικιλοτρόπως. Χρόνια πολλά λόγω ημερών καλά Χριστούγεννα και ο καινούργιος χρόνος να είναι γεμάτος υγεία και προκοπή σε όλους τους Αρμενιανούς.

Στέλνω μια επιταγή 120 δολάρια προσφορά στον σύλλογο.

Με πατριωτικούς χαιρετισμούς
Μιχάλης Μπολανάκης Montreal

Αθήνα 17.11.2003

Αξιότιμε κ. Εκδότη της "Ελευθερόπολις" και Αξιότιμα μέλη της Συντακτικής Επιτροπής, Έλαβα το φύλλο με αρ. 30 της θαυμάσιας "Ελευθερόπολις" και για μία φορά ακόμη σας συγχαίρω για την ποιικιλία και τον πλούτο των θεμάτων. Θερμά συγχαρητήρια Αναμένοντας το επόμενο φύλλο, σας εσωκλείω 20€ έναντι της συνδρομής μου και σας εύχομαι συνεχίσετε με το ίδιο πείσμα, ποιότητα και ενθουσιασμό.

Μετά Τιμής, Φιλικότατα
ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΠΑΝΤ. ΘΕΟΔΩΡΑΚΗΣ

Δημότης Καλυβών του Δήμου Αρμένων
Τέως Πρόεδρος της Κοινότητας ΚΑΛΥ-
ΒΩΝ κατά τα έτη 1983 έως και 1987
Πολιτικός Μηχανικός Ε.Δ.Ε

Γιώργος Αγοραστάκης
Αντινομάρχης Χανίων
Χανιά, 22/10/2003

ΠΡΟΣ: Τον Διευθυντή της εφημερίδας
ΕΛΕΥΘΕΡΟΠΟΛΙΣ, κ. Γ. Τσακίρακη

Αγαπητέ Διευθυντή της "Ελευθερόπολις"

Σου στέλνω το χαιρετισμό μου, με το βιβλίο "Περιβάλλον και Τοπική Ανάπτυξη" σε β' έκδοση. Το βιβλίο αναφέρεται με συντομία στα ζητήματα Τοπικής Ανάπτυξης και στη σχέση τους με το περιβάλλον όπως εξελίσσονται σε ευρωπαϊκό επίπεδο και ενδιαφέρουν ιδιαίτερα και τη δική μας περιοχή.

Με εκτίμηση
Γιώργος Αγοραστάκης